

Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS)

Pressupost de l'ICASS

Estructura organitzativa

Una organització centrada en les persones i les famílies:

Actuacions estratègiques 2005

Actuacions d'atenció social de caire intersectorial

Actuacions d'atenció social de caire sectorial:

Gent gran amb dependència

Persones amb discapacitat

Persones afectades per drogodependències

Persones afectades pel VIH-sida

Persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

Persones en situació d'exclusió social

Cooperació interadministrativa en matèria de serveis socials d'atenció primària i transport adaptat

Pensions assistencials

Dinamització de centres propis

Unitat de Qualitat

Gestió de queixes, reclamacions, suggeriments i agraïments

L'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS) va ser creat per la Llei 12/1983, de 14 de juliol, i exerceix a tot el territori de Catalunya les prestacions i els serveis en matèria de serveis socials que li assigna el Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre.

L'estructura orgànica actual de l'ICASS es va configurar en el Decret 402/2000, de 27 de desembre, de reestructuració de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials; el Decret 409/2000, de 27 de desembre, de l'estructura territorial del Departament de Benestar Social, i el Decret 238/2001, de 28 d'agost, pel qual es crea la Delegació Territorial del Departament de Benestar Social de les Terres de l'Ebre.

Pressupost de l'ICASS

El pressupost

El pressupost de l'any 2005 aprovat pel Parlament de Catalunya i amb destinació a l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS) ha estat de 739.993.646,35 €. Al llarg de l'exercici, aquest pressupost ha variat, segons les generacions de crèdit que s'han produït i les modificacions necessàries per ajustar-lo al màxim possible a les necessitats reals.

Aquestes modificacions van suposar un augment de pressupost de 25.024.858,00 €, de manera que va quedar un pressupost disponible per a l'any 2005 de 765.018.504,35 €.

Les obligacions reconegudes en el mateix període han estat de 735.761.698,24 € i el pressupost compromès no obligat ha estat de 9.763.789,94 €, la qual cosa significa que el pressupost final gestionat ha estat de 745.525.488,18 €.

INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS – PRESSUPOST 2005 (sense incorporació de romanents)

	PRESSUPOST		PRESSUPOST FINAL	PRESSUPOST EXECUTAT	PRESSUPOST
	INICIAL	MODIFICACIONS			COMPROMÈS NO OBLIGAT
1 PERSONAL	46.073.233,95	4.588.144,40	50.661.378,35	50.515.946,89	0,00
2 BÉNS CORRENTS	211.066.134,94	-11.806.594,22	199.259.540,72	189.594.073,23	730.380,77
4 TRANSF. CORRENTS	438.324.379,46	29.192.035,17	467.516.414,63	456.123.529,47	4.281.624,47
6 INVERSIONS PRÒPIES	32.486.673,00	3.260.622,28	35.747.295,28	30.174.906,61	3.263.131,99
7 TRANSF. DE CAPITAL	11.802.825,00	-209.349,63	11.593.475,37	9.251.182,76	1.488.652,71
8 OPERACIONS FINANCERES	240.400,00	0,00	240.400,00	102.059,28	0,00
Total	739.993.646,35	25.024.858,00	765.018.504,35	735.761.698,24	9.763.789,94

A fi de determinar l'activitat total gestionada, també cal considerar les aportacions fetes per les caixes d'estalvis al finançament de programes de serveis socials que gestiona l'ICASS, que han estat, en aquest exercici, de 8.212.282,94 €.

A més, la incorporació de romanents de crèdits de l'exercici anterior ha estat de 13.384.083,00 € i les obligacions reconegudes han estat de 12.797.253,23 €.

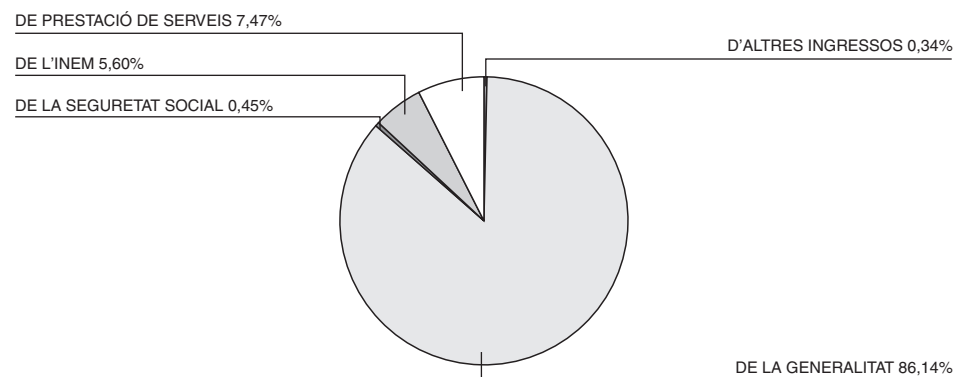
INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS. Incorporació de romanents			
	MODIFICACIONS	PRESSUPOST FINAL	PRESSUPOST EXECUTAT
1 PERSONAL	162.223,58	162.223,58	162.223,58
2 BÉNS CORRENTS			
4 TRANSF. CORRENTS	11.709.473,42	11.709.473,42	11.305.960,90
6 INVERSIONS PRÒPIES	646.295,56	646.295,56	631.540,48
7 TRANSF. DE CAPITAL	866.090,44	866.090,44	697.528,27
8 OPERACIONS FINANCERES			
Total	13.384.083,00	13.384.083,00	12.797.253,23

Els ingressos

Pel que fa al pressupost d'ingressos, l'import aprovat pel Parlament de Catalunya consegüentment amb el de despesa ha estat de 739.993.646,35 €. De la previsió efectuada, l'ICASS ha executat ingressos per un import de 767.052.091,68 €.

INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS			
	PRESSUPOST PARLAMENT DE CATALUNYA	DRETS LIQUIDATS	DRETS COBRATS
ORIGEN			
DE LA GENERALITAT	657.890.986,35	678.191.034,70	552.043.611,62
DE LA SEGURETAT SOCIAL		2.871.412,00	2.871.412,00
DE L'INEM	33.907.220,00	35.915.689,00	35.915.689,00
DE PRESTACIÓ DE SERVEIS	47.955.000,00	47.871.328,85	47.871.328,85
D'ALTRES INGRESSOS	240.440,00	2.202.627,13	2.202.627,13
TOTAL	739.993.646,35	767.052.091,68	640.904.668,60

DISTRIBUCIÓ DELS INGRESSOS OBTINGUTS

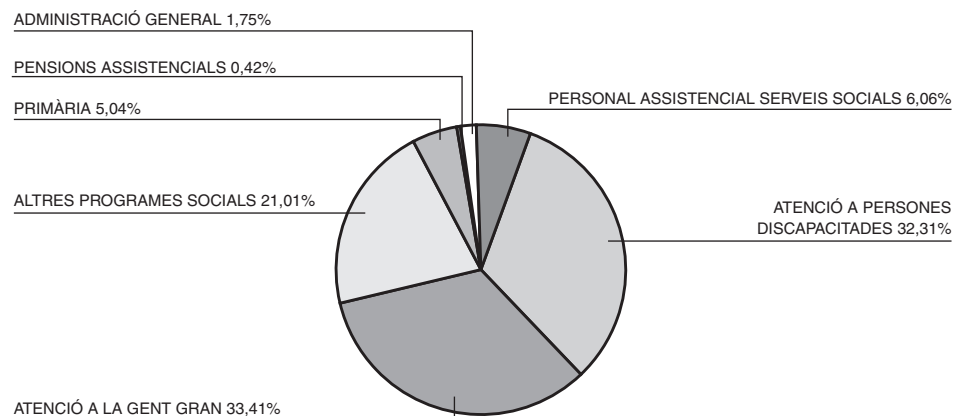
Les despeses per serveis pressupostaris

EXECUCIÓ 2005 PER SERVEIS PRESSUPOSTARIS	PRESSUPOST ICASS EXERCICI 2005					
	PRESSUPOST 2005 (sense incorporació de romanents)		(Incorporació de romanents)		TOTAL 2005 (Inclou incorporació romanents)	
	Total obligacions (fase O)	Compromès (fase D)	Total obligacions (fase O)	Total obligacions (fase O)	Total gestionat (fase D + O)	Aportació caixes 2005
SERVEI 50.01- SERVEIS SOCIALS	719.784.445,27	9.344.673,00	12.635.029,65	732.419.474,92	741.764.147,92	8.212.282,94
3161 ATENCIÓ A PERSONES DISCAPACITADES	237.701.443,55	3.719.713,38	5.006.641,56	242.708.085,11	246.427.798,49	2.304.211,37
3162 /3152 ATENCIÓ A LA GENT GRAN	245.795.578,98	1.983.418,45	914.834,79	246.710.413,77	248.693.832,22	4.247.784,60
3163 ALTRES PROGRAMES SOCIALS ⁽¹⁾	154.577.708,56	2.880.202,84	6.557.429,30	161.135.137,86	164.015.340,70	1.660.286,97
3164 ATENCIÓ PRIMÀRIA	37.088.384,58	761.338,33	156.124,00	37.244.508,58	38.005.846,91	0,00
3167 PERSONAL SERVEIS SOCIALS ASSISTENCIALS	44.621.329,60	0,00	0,00	44.621.329,60	44.621.329,60	0,00
SERVEI 50.02 PENSIONS I PRESTACIONS ASSISTENCIALS	3.070.416,28	0,00	0,00	3.070.416,28	3.070.416,28	0,00
3165 PENSIONS I PRESTACIONS ASSISTENCIALS	3.070.416,28	0,00	0,00	3.070.416,28	3.070.416,28	0,00
SERVEI 50.03 DIRECCIÓ I SERVEIS GENERALS	12.906.836,69	419.116,94	162.223,58	13.069.060,27	13.488.177,21	0,00
3166 DIRECCIÓ I SERVEIS GENERALS	12.906.836,69	419.116,94	162.223,58	13.069.060,27	13.488.177,21	0,00
TOTAL ICASS	735.761.698,24	9.763.789,94	12.797.253,23	748.558.951,47	758.322.741,41	8.212.282,94

Nota: la despesa 3152 Riscos Laborals està distribuïda per serveis pressupostaris.

(1) Inclou obligacions per un import total de 7.936.426,67 € (7.366.176,27 € per a manteniment i 570.250,00 € per a inversió) per al retorn a la Tresoreria de la Generalitat del crèdit pressupostatat a l'ICASS per a actuacions d'acolliment de dones maltractades i prevenció i atenció de la violència de gènere traspassats a la Secretaria de Famílies i d'Infància d'acord amb el Decret 448/2004, de 30 de novembre, pel qual s'atribueix a la Secretaria de Famílies i d'Infància la gestió i la coordinació en l'execució de les polítiques del Departament en matèria de lluita contra la violència familiar.

TOTAL EXECUTAT 2005 (SENSE INCORPORACIÓ DE ROMANENTS)

Les despeses per programes:

EXECUCIÓ 2005 PER PROGRAMES	PRESSUPOST ICASS EXERCICI 2005					
	PRESSUPOST 2005 (sense incorporació de romanents)		(Incorporació de romanents)	TOTAL 2005 (Inclou incorporació romanents)		
	Total obligacions (fase O)	Compromès (fase D)	Total obligacions (fase O)	Total obligacions (fase O)	Total gestionat (fase D + O)	Aportació caixes 2005
PERSONAL DE SERVEIS SOCIALS	44.621.329,60	0,00	0,00	44.621.329,60	44.621.329,60	0,00
TOTAL 3167	44.621.329,60	0,00	0,00	44.621.329,60	44.621.329,60	0,00
SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ A PERSONES DISCAPACITADES						
Manteniment	229.393.707,22	2.453.896,37	4.241.185,42	233.634.892,64	236.088.789,01	0,00
Inversió	8.307.736,33	1.265.817,01	765.456,14	9.073.192,47	10.339.009,48	2.304.211,37
TOTAL 3161	237.701.443,55	3.719.713,38	5.006.641,56	242.708.085,11	246.427.798,49	2.304.211,37
SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ A LA GENT GRAN						
Manteniment	216.374.647,76	313.450,76	353.061,63	216.727.709,39	217.041.160,15	2.999.999,60
Inversió	29.420.931,22	1.669.967,69	561.773,16	29.982.704,38	31.652.672,07	1.247.785,00
TOTAL 3162 i 3152	245.795.578,98	1.983.418,45	914.834,79	246.710.413,77	248.693.832,22	4.247.784,60
SERVEIS SOCIALS - ALTRES PROGRAMES SOCIALS						
Manteniment ⁽¹⁾	153.039.343,14	1.064.202,84	6.555.589,85	159.594.932,99	160.659.135,83	1.415.109,97
Inversió ⁽¹⁾	1.538.365,42	1.816.000,00	1.839,45	1.540.204,87	3.356.204,87	245.177,00
TOTAL 3163	154.577.708,56	2.880.202,84	6.557.429,30	161.135.137,86	164.015.340,70	1.660.286,97
SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA						
Manteniment	37.088.384,58	761.338,33	156.124,00	37.244.508,58	38.005.846,91	0,00
Inversió	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL 3164	37.088.384,58	761.338,33	156.124,00	37.244.508,58	38.005.846,91	0,00
PENSIONS I PRESTACIONS ASSISTENCIALS						
Manteniment	3.070.416,28	0,00	0,00	3.070.416,28	3.070.416,28	0,00
TOTAL 3165	3.070.416,28	0,00	0,00	3.070.416,28	3.070.416,28	0,00
DIRECCIÓ I SERVEIS GENERALS - SERVEIS SOCIALS						
Personal	5.894.617,29	0,00	162.223,58	6.056.840,87	6.056.840,87	0,00
Manteniment	6.751.103,72	419.116,94	0,00	6.751.103,72	7.170.220,66	0,00
Inversió	159.056,40	0,00	0,00	159.056,40	159.056,40	0,00
Bestretes personal	102.059,28	0,00	0,00	102.059,28	102.059,28	0,00
TOTAL 3166	12.906.836,69	419.116,94	162.223,58	13.069.060,27	13.488.177,21	0,00
TOTAL						
Personal	50.515.946,89	0,00	162.223,58	50.678.170,47	50.678.170,47	0,00
Manteniment	645.717.602,70	5.012.005,24	11.305.960,90	657.023.563,60	662.035.568,84	4.415.109,57
Inversió	39.426.089,37	4.751.784,70	1.329.068,75	40.755.158,12	45.506.942,82	3.797.173,37
Bestretes personal	102.059,28	0,00	0,00	102.059,28	102.059,28	0,00
TOTAL 50	735.761.698,24	9.763.789,94	12.797.253,23	748.558.951,47	758.322.741,41	8.212.282,94

(1) Inclou obligacions per un import total de 7.936.426,67 € (7.366.176,27 € per a manteniment i 570.250,00 € per a inversió) per al retorn a la Tresoreria de la Generalitat del crèdit pressupostat a l'ICASS per a actuacions d'acolliment de dones maltractades i prevenció i atenció de la violència de gènere traspassats a la Secretaria de Famílies i d'Infància d'acord amb el Decret 448/2004, de 30 de novembre, pel qual s'atribueix a la Secretaria de les Famílies i d'Infància la gestió i la coordinació en l'execució de les polítiques del Departament en matèria de lluita contra la violència familiar.

Les despeses d'inversió:

PRESSUPOST ICASS EXERCICI 2005						
EXECUCIÓ 2005 INVERSIONS	PRESSUPOST 2005 (sense incorporació de romanents)		(Incorporació de romanents)	TOTAL 2005 (Inclou incorporació romanents)		
	Total obligacions (fase O)	Compromès (fase D)	Total obligacions (fase O)	Total obligacions (fase O)	Total gestionat (fase D + O)	Aportació caixes 2005
INVERSIONS	39.426.089,37	4.751.784,70	1.329.068,75	40.755.158,12	45.506.942,82	3.797.173,37
Inversions pròpies	3.983.327,39	79.542,32	80.000,00	4.063.327,39	4.142.869,71	0,00
Inversions alienes	4.324.408,94	1.186.274,69	685.456,14	5.009.865,08	6.196.139,77	2.304.211,37
Serveis socials d'atenció a persones discapacitades	8.307.736,33	1.265.817,01	765.456,14	9.073.192,47	10.339.009,48	2.304.211,37
Inversions pròpies	25.542.820,80	1.367.589,67	551.540,48	26.094.361,28	27.461.950,95	0,00
Inversions alienes	3.878.110,42	302.378,02	10.232,68	3.888.343,10	4.190.721,12	1.247.785,00
Serveis socials d'atenció a la gent gran	29.420.931,22	1.669.967,69	561.773,16	29.982.704,38	31.652.672,07	1.247.785,00
Inversions pròpies	489.702,02	1.816.000,00	0,00	489.702,02	2.305.702,02	0,00
Inversions alienes ⁽¹⁾	1.048.663,40	0,00	1.839,45	1.050.502,85	1.050.502,85	245.177,00
Serveis socials - Altres programes socials	1.538.365,42	1.816.000,00	1.839,45	1.540.204,87	3.356.204,87	245.177,00
Inversions pròpies	159.056,40	0,00	0,00	159.056,40	159.056,40	0,00
Inversions alienes	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Direcció i serveis generals - Serveis socials	159.056,40	0,00	0,00	159.056,40	159.056,40	0,00

(1) Inclou obligacions per un import total de 570.250,00 € per a inversió per al retorn a la Tresoreria de la Generalitat del crèdit pressupostat a l'ICASS per a actuacions d'acolliment de dones maltractades i prevenció i atenció de la violència de gènere transpassats a la Secretaria de Famílies i d'Infància d'acord amb el Decret 448/2004, de 30 de novembre, pel qual s'atribueix a la Secretaria de Famílies i d'Infància la gestió i la coordinació en l'execució de les polítiques del Departament en matèria de lluita contra la violència familiar.

Distribució dels ingressos per prestació de serveis

INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS. INGRESSOS PER PRESTACIÓ DE SERVEIS APORTACIONS D'USUARIS I FAMILIARS								
	ÀREA D'ACTUACIÓ							
	Atenció a les persones amb discapacitats		Atenció a la gent gran		Atenció socio sanitària		Total	
	%		%		%		%	
Usuaris	8.501.236,40	98,56	22.570.032,72	93,00	14.481.608,57	100,00	45.552.877,69	96,15
Familiars	124.528,35	1,44	1.699.403,09	7,00	0,00	0,00	1.823.931,44	3,85
Total	8.625.764,75	100,00	24.269.435,81	100,00	14.481.608,57	100,00	47.376.809,13	100,00

INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS. INGRESSOS PER PRESTACIÓ DE SERVEIS TIPUS DE COBRAMENT								
	ÀREA D'ACTUACIÓ							
	Atenció a les persones amb discapacitats		Atenció a la gent gran		Atenció socio sanitària		Total	
	%		%		%		%	
Directe	2.308.735,48	26,77	13.285.839,36	54,74	556.086,26	3,84	16.150.661,10	34,09
Delegat	6.317.029,27	73,23	10.983.596,45	45,26	13.925.522,31	96,16	31.226.148,03	65,91
Total	8.625.764,75	100,00	24.269.435,81	100,00	14.481.608,57	100,00	47.376.809,13	100,00

Estructura organitzativa

L'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials s'estructura en els òrgans següents:

El Consell de Direcció, òrgan col·legiat presidit per la consellera que exerceix la direcció superior i la tutela de l'ICASS, avalua els resultats de la seva gestió, controla el compliment dels objectius i s'encarrega de proveir l'Institut dels mitjans necessaris per al seu funcionament.

La Direcció General és l'òrgan que dirigeix, representa, coordina i controla la gestió de l'Institut. S'estructura en les unitats directives següents:

- a) Subdirecció General d'Atenció a les Persones.
- b) Subdirecció General de Programació i Avaluació.
- c) Subdirecció General de Gestió de Recursos.
- d) Servei de Suport a la Gestió.

La Direcció disposa també d'una Àrea de Programes Sectorials, amb el Centre per a l'Autonomia Personal Sírius i la Unitat de Dinamització de Centres.

1. Subdirecció General d'Atenció a les Persones

A la Subdirecció General d'Atenció a les Persones li corresponen, entre d'altres, les funcions següents:

- a) Resoldre les prestacions econòmiques d'assistència social i de Seguretat Social, com també les reclamacions prèvies a la via judicial social corresponents.
- b) Les que corresponen per normativa a l'òrgan tècnic administratiu de la Comissió Interdepartamental de la Renda Mínima d'Inserció.

D'altra banda, també exerceix la direcció funcional dels òrgans que desenvolupen les funcions següents a les diferents delegacions territorials:

- a) Detectar i avaluar les necessitats i les demandes de prestacions socials de les persones i les famílies, i tenir coneixement dels recursos disponibles.
- b) Informar i orientar les persones sobre les prestacions socials, econòmiques i de serveis de l'ICASS, i sobre els drets que se'n puguin derivar.
- c) Valorar l'estat de necessitat i gestionar l'atenció integral i continuada a les persones en el territori, d'acord amb les seves necessitats, assignant les prestacions socials més adequades d'acord amb els recursos disponibles.

El seu treball es desenvolupa en el territori, atenent les sol·licituds de les persones, valorant-ne la necessitat i assignant-los un servei i un proveïdor adequats d'acord amb la necessitat.

Es pretén trencar l'esquema de prestació de serveis atenent la tipologia de les prestacions adreçades als diferents col·lectius (discapacitat, gent gran i dependència, etc.) amb la implantació d'un model per a l'atenció a les persones des d'una perspectiva integrada de l'oferta de serveis.

2. Subdirecció General de Programació i Avaluació

A la Subdirecció General de Programació i Avaluació li corresponen, entre d'altres, les funcions següents:

- a) Elaborar i proposar la millora i la definició de diferents models de prestacions socials d'atenció a les persones, com també dels models per a la seva provisió.
- b) Elaborar propostes de millora per garantir una informació homogènia i una orientació personalitzada a tots els ciutadans.

- c) Avaluar la demanda en relació amb l'eficàcia i l'eficiència de les prestacions.
- d) Elaborar propostes per a la millora de l'atenció, l'ordenació i la gestió dels serveis socials.
- e) Elaborar propostes de procediment, de criteris d'accés i de valoració de les necessitats.
- f) Avaluar el grau de satisfacció de la persona, com també la idoneïtat i la qualitat dels recursos socials.
- g) Dissenyar i promoure models per a la millora de la qualitat dels recursos socials i en els diferents àmbits d'actuació de l'ICASS.
- h) Analitzar l'eficàcia i l'eficiència de les condicions establertes per als proveïdors de serveis, en les diferents formes previstes per l'ordenament vigent, i el disseny de models de relació amb ells.

Les seves funcions bàsiques són les de l'estudi, la planificació, l'organització i l'avaluació de les actuacions de l'ICASS, de manera que es constitueix en un suport metodològic i instrumental per a tota l'organització.

Incorpora, a més, el Pla de qualitat i la Unitat de Defensa del Client com a dinamitzadors de la política de qualitat de la institució per tal de potenciar i d'avaluar la satisfacció de les persones.

3. Subdirecció General de Gestió de Recursos

A la Subdirecció General de Gestió de Recursos li corresponen, entre d'altres, les funcions següents:

- a) Gestionar els diferents models de provisió dels recursos socials, propis i aliens, com també el seguiment i l'avaluació d'aquests recursos.
- b) Gestionar les obligacions adquirides envers els proveïdors de serveis.
- c) Organitzar el pagament de les prestacions econòmiques d'assistència social i de la Seguretat Social.
- d) Gestionar les contraprestacions econòmiques de les persones i les famílies, quan correspongui.
- e) Dur a terme les actuacions per a l'avaluació del grau de satisfacció de la persona i la idoneïtat i la qualitat dels recursos socials.
- f) Dirigir la gestió dels recursos propis.

La seva missió essencial és gestionar la provisió de serveis i prestacions, tant si són propis com aliens. El seu propòsit és posar serveis i prestacions de qualitat a disposició dels qui atenen directament les persones. A efectes operatius, separa les funcions de compra i foment de les de provisió pròpies.

4. Servei de Suport a la Gestió

Al Servei de Suport a la Gestió li corresponen, entre d'altres, les funcions següents:

- a) Donar suport i assistència tècnica a la Direcció General i els òrgans de l'ICASS en les seves actuacions.
- b) Donar suport als òrgans competents del Departament en totes les actuacions de gestió del pressupost que no derivin de les prestacions econòmiques.

- c) Obtenir i facilitar la informació per a elaborar la proposta d'avantprojecte de pressupost de l'ICASS i fer el seguiment de la despesa.
- d) Donar suport en l'aplicació de la direcció per objectius i efectuar el control de resultats de la gestió de l'ICASS.
- e) Establir i mantenir el pla funcional dels sistemes d'informació de l'ICASS.
- f) Donar suport a l'aplicació de les polítiques de personal en la gestió de recursos humans de l'Institut pel que fa a la formació i la motivació.
- g) Informar per al disseny, la descripció i la proposta de la valoració dels llocs de treball i el seu dimensionament.

La seva tasca fonamental és donar suport en matèria de gestió econòmica, jurídica, de recursos humans, de sistemes d'informació i de control de gestió necessaris, tant a la Direcció General com als diferents òrgans de l'Institut.

5. Àrea de Programes Sectorials

A l'Àrea de Programes Sectorials li corresponen, entre d'altres, les funcions següents:

- a) Orientar les diferents polítiques sectorials d'atenció a la gent gran, d'atenció a les persones amb discapacitat, d'atenció primària i de suport social a les prestacions sociosanitàries.
- b) Ser el referent tècnic de la relació entre l'Institut i els diferents agents d'àmbit sectorial.
- c) Promoure projectes singulars.
- d) Coordinar les actuacions i els recursos d'altres nivells d'atenció social o xarxes assistencials, dins del seu àmbit d'actuació.
- e) Participar en el Consell de Direcció de l'ICASS exercint les funcions de la secretaria del Consell.

La seva funció és assegurar la coordinació transversal interna de les diferents etapes del procés d'atenció integral a les persones (valoració de necessitat, concepció de serveis i la seva compra i provisió), com també ser, per a les entitats i els proveïdors, el referent en tot allò que impliqui una relació d'aquests amb l'ICASS. De la mateixa manera que la Subdirecció d'Atenció a les Persones és el vincle d'unió d'aquestes amb l'ICASS, l'Àrea de Programes Sectorials ho és de les entitats i els proveïdors i les altres institucions.

6. Centre per a l'Autonomia Personal Sírius

Al Centre per a l'Autonomia Personal Sírius li corresponen, entre d'altres, les funcions següents:

- a) Promoure la investigació, l'aplicació i el desenvolupament de les noves tecnologies, útils i aparells, d'acord amb les necessitats de la persona, per facilitar i millorar l'autonomia personal.
- b) Informar, orientar i prestar assistència tècnica qualificada, actualitzada i directa.
- c) Estudiar, analitzar i avaluar els materials que facilitin el desenvolupament de les activitats de la vida diària, la millora de l'autonomia personal, l'accessibilitat, la supressió de barreres arquitectòniques i de la comunicació, la integració en l'entorn familiar i comunitari, i la provisió de serveis a les persones.

- d) Elaborar i actualitzar permanentment el catàleg d'ajudes tècniques i altres recursos i la seva divulgació.
- e) Proposar campanyes d'informació, formació i divulgació.
- f) Proposar l'organització de cursos, seminaris i conferències.
- g) Fer i mantenir una exposició permanent sobre tecnologia, útils i materials d'ajudes tècniques.
- h) Col·laborar en l'ordenació, l'avaluació i el seguiment de projectes en la matèria i proposar-ne millores.
- i) Fomentar la participació de la ciutadania.

El seu objectiu és l'anàlisi, la promoció i la coordinació en matèria d'innovació, aplicació i desenvolupament de les noves tecnologies, per tal de facilitar i millorar l'autonomia personal i l'accessibilitat.

Una organització centrada en les persones i les famílies

Els canvis esdevinguts en la societat i les necessitats socials que se'n deriven obliguen les institucions públiques que han de servir-la a donar unes respostes adequades a les demandes que la societat civil reclama. El sector públic, doncs, ha de ser garantia d'equitat en les seves respostes, alhora que ha de millorar l'eficiència i l'eficàcia de les prestacions i els serveis.

En aquest sentit, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, d'acord amb la missió primordial del Departament de Benestar i Família de treballar pel benestar integral de les persones i aprofundir en un model de societat inclusiva, ha adequat la seva estructura organitzativa i ha fixat els seus objectius a atendre els dèficits de les persones, bé siguin de caràcter personal, econòmic o social, que en comprometen el desenvolupament, l'autonomia i la integració social.

L'ICASS té com a missió gestionar serveis socials de qualitat per a les persones en el marc de la garantia pública de serveis, seguint els principis següents:

- Equitat
- Màxim rendiment
- Accessibilitat
- Rapidesa
- Professionalitat
- Sensibilitat
- Credibilitat
- Anticipació

Tot, per aconseguir que els ciutadans tinguin:

- Garantia d'informació
- Garantia d'accés als serveis i les prestacions d'acord amb les seves necessitats
- Personalització en l'atenció
- Seguretat
- Participació en el disseny i la prestació dels serveis que els són destinats
- Qualitat dels serveis i les prestacions
- Proximitat dels recursos a l'entorn social i familiar habitual

Sota aquestes premisses, els serveis, els programes, les prestacions i les actuacions que l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials desenvolupa

per a l'atenció de les persones i les famílies s'aglutinen entorn de dos àmbits d'actuació:

1. Actuacions d'atenció social de caire intersectorial dirigides a necessitats i demandes comunes de diferents col·lectius.
2. Actuacions d'atenció social de caire sectorial dirigides a necessitats i demandes dels col·lectius següents:*
 - Gent gran amb dependència
 - Persones amb discapacitat
 - Persones afectades per drogodependències
 - Persones afectades pel VIH-sida
 - Persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental
 - Persones en situació d'exclusió social

D'altra banda, més enllà del conjunt de serveis, programes, prestacions i actuacions desplegats per als diferents àmbits, l'ICASS ha estructurat altres unitats d'actuació que, amb caràcter transversal, tenen la funció de gestionar les prestacions socials públiques i aprofundir en la qualitat i la millora de les actuacions de tota la institució, en relació estreta amb la resta d'agents implicats en l'execució. Cal destacar, doncs, les unitats d'actuació següents:

- Cooperació interadministrativa en matèria de serveis socials d'atenció primària i transport adaptat
- Pensions assistencials
- Dinamització de centres propis
- Unitat de Qualitat
- Unitat de Defensa del Client

Actuacions estratègiques 2005

1. Nova Llei de serveis socials de Catalunya

El mes de juny de l'any 2004, el Govern de la Generalitat de Catalunya va acordar encarregar a un comitè d'experts l'elaboració del projecte de la nova Llei de serveis socials de Catalunya.

El procés de treball va començar amb l'elaboració d'un document de bases que presentés tots els aspectes cabdals de la nova legislació i que servís per a fomentar el debat i la participació de tots els actors dels serveis socials a Catalunya.

Tot el procés va estar dirigit pel Comitè Directiu, que presideix la consellera del Departament de Benestar i Família, i en el qual també participen el Departament de la Presidència i el Departament de Relacions Institucionals i Participació.

Amb la finalització del document de bases, la consellera de Benestar i Família va sol·licitar una compareixença a la Comissió de Política Social del Parlament de Catalunya per presentar el document en seu parlamentària als cinc grups polítics responsables del seu debat, votació i, si escau, aprovació, i també per explicar-los el procés participatiu amb què s'esperava recollir les aportacions dels diferents sectors implicats en els serveis socials.

* El 2005, els serveis d'atenció a les dones víctimes de violència domèstica i als seus fills s'ofereixen des de la Secretaria de Famílies i d'Infància d'acord amb el Decret 448/2004, de 30 de novembre, pel qual es canvia la denominació i es reestructura parcialment la Secretaria de la Família.

Després d'aquesta presentació inicial, va començar un procés de reunions informatives i de debat amb totes les entitats i col·lectius dels serveis socials de Catalunya entre el mes de novembre de 2004 i el mes de juny de 2005.

1.1. Objectius i finalitats del procés participatiu

El procés participatiu naixia amb els objectius que es detallen a continuació:

- Escoltar totes les aportacions. Encara que no es poguessin incorporar totes les aportacions, es va garantir que totes serien estudiades, contestades, contextualitzades en el conjunt de la nova Llei i trameses als cinc grups parlamentaris perquè poguessin defensar-les en la fase de debat parlamentari.
- Desenvolupar un procés d'informació tan ampli com fos possible, amb continguts tant de difusió com participatius, amb l'objectiu de conèixer l'opinió dels protagonistes dels serveis socials: ciutadans i ciutadanes, professionals, institucions públiques, entitats privades, federacions, sindicats, col·lectius i organitzacions comunitàries.
- Adreçar-se a les entitats de la societat civil organitzada i a les institucions: això vol dir identificar-les, demanar-ne l'opinió (bilateralment) i convocar-les a debatre organitzadament sobre els aspectes que consideraven més rellevants de la proposta de bases, amb la possibilitat que tots els membres de cada entitat hi poguessin participar.
- Adreçar-se a les persones a títol individual a través de combinar la informació del document de bases amb l'explicació pedagògica i amb l'obertura d'espais on poguessin fer arribar les seves reaccions i opinions en aquest respecte. Amb aquesta finalitat es va obrir un apartat al web PortalSocial.net, on es presentava el document de bases i es permetia fer aportacions, comentaris i esmenes al text. Així mateix, s'obria la possibilitat de remetre documents i d'obrir processos de debat sobre el contingut de les bases i de les aportacions rebudes.
- Arribar a col·lectius i entitats de tot el territori, per conèixer de primera mà les aspiracions des de totes les perspectives, especialment, dels grups més allunyats dels espais de decisió.

La inclusió d'un procés de participació en el procediment d'elaboració d'aquesta norma bàsica ha permès donar-li més legitimitat i, per tant, garantir-ne el desplegament, com també nodrir-la amb aportacions de la ciutadania.

1.2. Actuacions efectuades

La presentació del document de bases, l'element que va centrar el debat públic, es va fer en cinc nivells diferents. Primer, el personal del Departament de Benestar i Família. Segon, els grups parlamentaris. Tercer, el sector públic dels serveis socials. Quart, el sector privat i professional dels serveis socials. Cinquè, la ciutadania en general, mitjançant el web PortalSocial.net.

A la fi del mes de desembre de 2004, un cop iniciada la primera ronda de reunions, es va trametre el document de bases a tots els ajuntaments, consells comarcals i diputacions, a totes les entitats registrades al Departament de Benestar i Família, i a tots els col·legis professionals. En la carta de presentació de la tramesa se'ls convidava a trametre comentaris, suggeriments i esmenes al document de bases i a la memòria econòmica.

Es va sol·licitar a totes les revistes i publicacions electròniques del sector que anunciessin la publicació al Portal Social del document de bases i de la memòria, a més de tot el procés participatiu iniciat per a l'elaboració del Projecte de Llei, amb la possibilitat de fer actes de presentació específics a cada entitat.

Al llarg del procés participatiu es van repartir 2.000 exemplars en format llibre i 2.000 exemplars en format CD a entitats o administracions amb adreça registrada, o bé a persones assistents a actes públics convocats exclusivament per a la presentació del document de bases.

En total, s'han celebrat 121 actes de presentació del document de bases, de debat sobre aquest i de recollida d'esmenes. El nombre total d'assistents a aquestes sessions ha estat d'unes 7.500 persones.

Cal fer esment especial dels processos de debat intern generats entre les entitats associades a la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social, l'Espai de Debat Permanent sobre Serveis Socials, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis, com també el Consell de Coordinació Municipal de la Diputació de Barcelona i l'Associació Barcelona Acció Social amb l'Ajuntament de Barcelona.

Un repte important i complex ha consistit a aconseguir aportacions formulades per ciutadans i ciutadanes a títol individual. A partir del mes de novembre de 2004, el document de bases i la memòria explicativa van estar en l'espai virtual PortalSocial.net a disposició de tothom. Així mateix, es va obrir un espai de rebuda de comentaris, crítiques, aportacions, suggeriments i esmenes, que van ser llegits, valorats i contestats pel Comitè d'Experts.

Participació política:

- Cinc grups parlamentaris del Parlament de Catalunya
- Taula territorial (Associació Catalana de Municipis, Federació de Municipis de Catalunya, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Barcelona)
- Taula d'agents socials (Foment del Treball Nacional, PIMEC, CC OO, UGT)
- Consell General de Serveis Socials

Participació tècnica:

- Equip directiu del Departament de Benestar i Família
 - Equips de treball del Departament de Benestar i Família
 - Cinc equips de treball dels Serveis Territorials del Departament de Benestar i Família
 - Sis taules territorials (delegacions territorials del Govern, ajuntaments, consells comarcals)
 - Equip de treball de l'Ajuntament de Barcelona
 - Equip de treball de la Diputació de Barcelona
 - Taula de col·legis professionals
 - Taula d'entitats del tercer sector
 - Coordinadora Catalana de Fundacions
 - Taula d'entitats proveïdores de serveis socials
 - Sis taules territorials d'entitats del tercer sector
-

1.3. Anàlisi de les aportacions i redacció de l'avantprojecte

Pel que fa a l'aportació de la ciutadania, cal destacar que s'han rebut un total de 48 documents d'esmenes col·lectives fetes per entitats o federacions i 73 documents d'esmenes individuals fetes per una persona o un grup de persones interessades en el tema. El conjunt de documents presentats ha sumat més de 1.200 fulls.

El Departament de Relacions Institucionals i Participació, mitjançant la Direcció General de Participació Ciutadana, ha efectuat una tasca d'anàlisi i sistematització de totes les aportacions rebudes, que s'ha plasmat en un document de 115 folis. En aquest document s'ordenen les aportacions segons la tipologia de l'entitat o el

col·lectiu que ha preparat les esmenes. Finalment, s'ordenen les aportacions segons les bases a què es refereixen. Aquest document s'ha tramès a tots els participants a fi que puguin esmenar la seva aportació si consideren que no ha quedat reflectida correctament en el text de síntesi. Així mateix, també s'ha tramès als cinc grups parlamentaris perquè disposin de tot el conjunt de materials que cal tenir en compte per al debat polític de la nova Llei, en el moment en què se n'iniciï la tramitació parlamentària.

Això ha permès al Comitè d'Experts reescriure el document de bases incorporant un bon nombre de les esmenes presentades, i s'ha donat compliment a l'objectiu d'elaborar el text articulat de la nova Llei de serveis socials de Catalunya tenint en compte el conjunt d'aportacions de la ciutadania en el procés participatiu, a més de l'objectiu central de tot el procés: fer el text articulat de la nova Llei de serveis socials de Catalunya tenint en compte el conjunt d'aportacions i suggeriments rebuts.

Aquest conjunt d'aportacions, degudament ordenat, també ha permès al Comitè d'Experts acabar la redacció inicial de l'avantprojecte de Llei el mes d'octubre de 2005, que es va presentar i debatre amb els diferents organismes i espais de participació preceptius, amb un total de 23 sessions de treball en els mesos d'octubre a desembre de 2005.

Un cop aprovat pel Govern, el Projecte de Llei s'ha de trametre al Parlament de Catalunya, amb els informes i les modificacions del Consell General de Serveis Socials, com també de tots els organismes i els estaments preceptius (Sindicatura de Greuges, Institut Català de la Dona, Comissió de Govern Local i Consell de Treball Econòmic i Social).

2. III Pla de qualitat

L'ICASS ha estat líder en l'aplicació de polítiques de qualitat en els serveis socials a Espanya. En el període 1998-2004 ha desenvolupat dos plans de qualitat que han abordat aspectes de millora lligats a l'avaluació externa, l'opinió dels usuaris i les seves famílies, i la millora interna dels centres que l'ICASS gestiona o contracta; també ha incidit en la millora dels sistemes de treball en els serveis centrals i els serveis territorials.

Durant l'any 2005 es va elaborar el III Pla de qualitat de l'ICASS 2005-2008, que va ser aprovat el juliol de 2005 per l'equip directiu de l'ICASS.

Calia fer un pas conceptual endavant i fonamentar la política en una nova visió dels objectius i el paradigma de què han de ser els serveis socials a Catalunya.

Aquest pas endavant consisteix a posar en el centre del Pla de qualitat el concepte de qualitat de vida individual i social, tenir-lo en compte en totes les accions que es prioritzin (característiques per a la concertació/contractació de serveis, model de qualitat que s'estableixi, etc.).

Per desenvolupar aquest Pla s'ha discutit el paradigma de serveis socials i el model de qualitat de vida que es considerarà com a guia. Aquest fet permet ajudar a continuar en el desenvolupament dels esforços iniciats, ordenant-los i prioritjant-los d'acord amb el nou model.

El Pla de qualitat és un instrument que ha d'ajudar a introduir una nova manera d'entendre els serveis socials al nostre país, i alhora ha de constituir una nova visió i un repte per a totes les persones que hi treballen.

La política de qualitat de l'ICASS està enfocada a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans en general i dels usuaris dels serveis socials en particular. Els principis bàsics de la qualitat es concreten en els punts següents:

- La qualitat del servei és un element estratègic de l'organització.
- Està orientada cap a la promoció de nivells òptims de qualitat en tot tipus de serveis, tant els de caràcter públic com els d'iniciativa privada.
- Es basa en la responsabilització i el desenvolupament professional.
- Prioritza la participació dels usuaris i familiars per adequar els serveis a les seves expectatives, definir els estàndards i millorar l'atenció.
- Els instruments d'avaluació, promoció i millora de la qualitat desenvolupats estan a disposició de tots els agents interessats.

S'ha partit de l'anàlisi del model de qualitat que es pot considerar òptim, tenint en compte les dimensions de la qualitat de vida individual i social, a més de la cohesió i la sostenibilitat, les necessitats dels ciutadans i les ciutadanes, i el cost i l'accessibilitat dels serveis.

Les dimensions de la qualitat en serveis socials que es pretenen assolir amb aquest Pla se centren a:

- Fer-ho bé (efectivitat i seguretat).
- Optimitzar l'ús dels recursos.
- Satisfer els usuaris dels serveis.
- Oferir responsabilitat social.
- Desenvolupar bons professionals.

Les dimensions de qualitat de vida individual, tant subjectiva com de condicions de vida, que cal treballar són:

- Drets de la persona.
- Desenvolupament personal.
- Benestar emocional.
- Benestar material.
- Relacions interpersonals.
- Benestar físic.
- Independència per a prendre decisions.
- Integració social.

Els objectius generals del Pla de qualitat són determinats per les línies estratègiques definides per l'ICASS per al període 2005-2008:

- Desenvolupar el model de qualitat en l'atenció en els serveis socials.
- Incloure principis de qualitat en la nova Llei de serveis socials.
- Analitzar el compliment de la línia estratègica 4 del IV Pla d'actuació social.
- Identificar les implicacions de la creació de xarxes públiques de provisió de serveis socials.
- Donar suport al procés de creació i acreditatiu de xarxes, segons el model adoptat.
- Millorar la prestació dels serveis per línies d'atenció.
- Millorar la qualitat en els processos de gestió interna de l'ICASS.
- Millorar l'atenció personalitzada al ciutadà.
- Contribuir a millorar la participació dels ciutadans i les ciutadanes.
- Enfortir la presència externa de l'ICASS en qüestions de qualitat.

3. Seguiment de la Programació territorial de serveis socials especialitzats 2004-2007

El Pla d'actuació social, com a eina de planificació bàsica, apunta les actuacions generals en matèria de serveis socials, però calia la seva concreció en el territori d'acord amb les peculiaritats de cadascun i un creixement harmònic del conjunt.

En aquest sentit, l'ICASS va elaborar el 2004 la Programació de serveis socials especialitzats 2004-2007, i durant el 2005 ha treballat en el desenvolupament i el seguiment d'aquesta Programació per donar compliment als seus objectius:

- Ser una guia del Departament de Benestar i Família per a orientar les polítiques d'inversió.
- Millorar les cobertures dels serveis actuals.
- Disminuir els desequilibris territorials.
- Orientar l'acció social basada en ràtios de servei, poblacions crítiques i sol·licituds expressades des dels territoris.

El desenvolupament i el seguiment de la Programació ha comportat les actuacions següents:

- Informació sobre els projectes de creació o ampliació de recursos que presenten entitats i institucions que desenvolupen la seva activitat en els diferents sectors dels serveis socials: gent gran, persones amb discapacitat, drogodependències, salut mental, etc.
- Informació sobre la seva adequació als serveis programats, tant pel que fa a les necessitats de places com al model d'atenció i la viabilitat econòmica del projecte.
- Seguiment de projectes presentats respecte a allò que es preveu en la Programació.
- Manteniment d'una relació continuada amb les diferents entitats i institucions que desenvolupen projectes de creació o ampliació de recursos de les diferents tipologies i per als diferents col·lectius, per tal de conèixer la posada en marxa de noves places i serveis que incideixen en la cobertura de necessitats.
- Promoció de projectes per a aquelles tipologies de recursos en què hi ha una manca significativa de places.
- Establiment de contactes amb entitats d'iniciativa social i amb els ens locals per promoure la creació de serveis en aquells territoris en què hi ha una manca significativa d'algun recurs concret i no hi ha hagut una iniciativa privada que pugui donar resposta a les necessitats reals detectades.
- Participació en els processos de concessió d'ajuts per a inversions del Departament de Benestar i Família.

Des de l'ICASS s'ha participat en les comissions d'estudi dels projectes d'inversió en què se sol·licita la participació del Departament de Benestar i Família per tal d'informar sobre l'adequació a la Programació territorial 2004-2007 i els models d'atenció dissenyats per l'ICASS, com també sobre la viabilitat econòmica del projecte.

Actuacions d'atenció social de caire intersectorial

L'ICASS, d'acord amb la seva missió primordial de treballar per atendre els dèficits de les persones i en sintonia amb la seva estructura organitzativa centrada i orientada en l'atenció a les persones, ha establert programes i actuacions socials que, més enllà de promoure serveis i prestacions per a l'atenció social de col·lectius específics (gent gran amb dependència, persones amb discapacitat, etc.), pretenen cobrir algunes necessitats i demandes del conjunt de la població amb mancances.

És en aquest marc que s'ha de situar el programa «Viure en Família», el Programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar i el servei de tuteles.

1. Programa «Viure en Família»

El programa «Viure en Família» es dirigeix a les persones amb dependències que requereixen una atenció permanent de llarga durada per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària, i permet a aquestes persones romandre en el seu entorn afectiu i social habitual.

El Programa té per objectius:

- a) Posar a disposició de les persones amb dependències que necessiten el suport i l'atenció d'una tercera persona, independentment de l'edat, els recursos necessaris per a possibilitar i facilitar la seva permanència en el seu entorn familiar i social habitual.
- b) Posar a l'abast de les famílies/curadors, i més especialment del curador principal, els recursos de suport per a l'atenció dels seus familiars/curadors i atendre les seves necessitats d'ajut solidari, tant de tipus físic com psíquic.

La línia que el 2005 s'ha desenvolupat des d'aquest programa és la de suport econòmic, que durant aquest any ha sofert modificacions en els aspectes següents:

- Se centra en l'atenció a persones amb dependència moderada i severa.
- Els ajuts als diferents col·lectius –persones grans, persones amb discapacitat i persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental– s'han inclòs dins les línies d'ajuts adreçades a cada col·lectiu. En aquest sentit, pel que fa a l'atenció a la gent gran, s'ha inclòs en el circuit de la sol·licitud única de tots els serveis i prestacions de l'ICASS adreçada a aquest col·lectiu, i en l'atenció a persones amb discapacitat i persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental s'ha inclòs en el Programa d'ajudes socials a persones amb discapacitat.

L'any 2005 han estat beneficiàries d'aquest programa un total de 50.386 persones, de les quals 42.493 (el 84,3%) són persones de 65 anys o més que presenten dependència per a la realització de les activitats de la vida diària, amb una despesa de 105.994.780,68 €.

La despesa total per a aquest programa ha estat de 121.974.944,13 €. Així mateix, s'hi han destinat 1.415.109,97 € provinents de les caixes d'estalvi mitjançant el conveni de col·laboració signat amb el Departament per a la promoció i el foment de serveis socials.

Pel que fa a les prestacions integrades de serveis, en anys anteriors s'havien desenvolupat experiències pilot en col·laboració amb alguns consells comarcals i ajuntaments per a la prestació de paquets integrats d'actuacions adreçades a l'atenció de les persones amb dependència, a l'atenció de les seves famílies que en tenen cura i a l'adequació i la modificació de l'entorn per facilitar l'accessibilitat i l'autonomia de la persona.

Restava a càrrec de l'ICASS el banc d'ajudes tècniques. Durant el 2005, per tal de respondre d'una manera més àgil a cada situació personal, s'ha iniciat un procés de cessió de les ajudes tècniques als diferents ens locals en què s'havia desenvolupat l'experiència pilot.

Així mateix, els ajuts per a l'adaptació dels habitatges i la supressió de barreres estan integrats en la línia d'ajuts generals a tota la població.

2. Programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat física, psíquica i problemes socials derivats de malaltia mental

El Programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar té com a objectiu proporcionar un ajut econòmic complementari a les persones majors de 18 anys amb discapacitat física, psíquica o problemàtica social derivada de malaltia mental que han optat per viure de manera autònoma i necessiten un suport determinat per a poder gestionar-se sols, en parella o amb altres persones, amb un nombre màxim de quatre.

Durant el 2005, s'ha treballat en la revisió del Programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar en un grup de treball amb representants d'entitats de persones amb discapacitat física, psíquica i amb problemes socials derivats de malaltia mental. S'ha fet un replantejament conceptual del Programa i les peculiaritats que suposa per a cada col·lectiu.

L'any 2005 hi ha hagut un total de 259 beneficiaris d'aquest Programa. La despesa executada ha estat d'1.075.630,80 €.

3. Servei de tuteles

El servei de tuteles té com a objectiu la protecció integral de les persones incapacitades judicialment, tant pel que fa a la seva persona com al seu patrimoni. Aquests serveis són duts a terme per persones jurídiques sense ànim de lucre que tenen cura de la persona incapacitada i n'asseguren el benestar moral i material: així s'aconsegueix el major grau possible de recuperació de la capacitat i d'inserció a la societat.

L'any 2005 s'han tutelat 2.124 persones. El servei de tuteles ha suposat una despesa de 5.020.980,25 €.

L'ICASS ha continuat el treball sobre l'actualització dels indicadors de qualitat de les entitats tutelars, dins del pla de treball del Pla de qualitat de l'ICASS.

També ha organitzat, juntament amb el Gabinet d'Estudis i Planificació, les jornades *Coneixement de la xarxa i recursos de serveis socials i de salut*, adreçades als professionals de les entitats tutelars.

PROGRAMES D'ATENCIÓ SOCIAL DE CAIRE SECTORIAL. 2005

PROGRAMES	AJUTS I/O	DESPESES	APORTACIONS
	PERSONES ATESES	EXECUTADA ICASS	CAIXES D'ESTALVI ⁽²⁾
Programa «Viure en Família»:			
Prestacions econòmiques a persones amb dependències ⁽¹⁾	50.386	121.974.944,13	1.415.109,97
Suport a l'autonomia a la pròpia llar	259	1.075.630,80	
Tuteles	2.124	5.020.980,25	
Total	52.769	128.071.555,18	1.415.109,97

(1) Es recullen els ajuts i la despesa de l'anterior Programa de suport a famílies amb una persona gran discapacitada.

(2) Despesa executada mitjançant aportacions del Conveni de col·laboració amb les caixes d'estalvi per a la promoció i el foment dels serveis socials.

Actuacions d'atenció social de caire sectorial

1. Gent gran amb dependència

L'ICASS disposa de tot un conjunt d'establiments residencials –residències, centres de dia i habitatges tutelats– per cobrir les diferents necessitats i les situacions familiars en què es troben les persones grans de Catalunya.

Complementàriament, durant l'any 2005, l'ICASS ha continuat reforçant les actuacions d'atenció social i sociosanitària, i el desplegament de programes de suport i d'atenció social destinats a les persones grans, el denominador comú dels quals és impulsar i afavorir situacions que beneficiïn un procés d'envelliment digne en la comunitat.

Aquest esforç s'ha traduït en un increment i una ampliació dels serveis socials d'atenció primària i especialitzats, i en una diversificació important de l'oferta que cerca l'atenció integral d'aquest col·lectiu.

També s'ha treballat per posar en marxa la definició de l'atenció a persones amb dependència en els àmbits rurals, amb una resposta global a les seves necessitats.

En l'actualitat, els serveis i els programes principals d'atenció social a les persones grans amb dependència gestionats per l'ICASS són els següents:

1.1. Programa d'atenció integral a la gent gran en l'àmbit rural

La voluntat majoritària de les persones majors de 65 anys és la de romandre al propi domicili, mentre els sigui possible. Però quan les persones grans esdevenen dependents per al desenvolupament de les activitats bàsiques de la vida diària, requereixen suport per mantenir-se en les millors condicions possibles i no haver de desplaçar-se del seu entorn habitual per obtenir els serveis, fet especialment important en l'àmbit rural, on l'oferta es caracteritza per ser més reduïda.

És per aquest motiu, entre d'altres, que els recursos han d'acostar-se als usuaris i llurs famílies, facilitant-los l'obtenció de serveis i, consegüentment, afavorint tant com sigui possible la seva integració a l'entorn habitual.

Cal adequar i flexibilitzar els recursos assistencials a cada territori per tal que siguin ajustats pel que fa a rendibilitat, qualitat assistencial i eficiència i perquè responguin a les necessitats reals de les persones grans i els seus familiars.

En aquest sentit, es van iniciar experiències pilot en diferents indrets, concretament, al 2005 s'han signat convenis amb l'Ajuntament de Calldetenes i l'Ajuntament de Batea.

La despesa destinada a aquest Programa durant el 2005 ha estat de 467.946,90 €.

1.2. Serveis de centres residencials per a la gent gran amb dependència

Els serveis de centres residencials estan formats per establiments que atenen, de manera integral i continuada, aquelles persones grans que no tenen un grau d'autonomia suficient per a fer les activitats de la vida diària, que necessiten una atenció i una supervisió constants, i que tenen unes circumstàncies sociofamiliars que requereixen la substitució de la llar.

L'any 2005, la xarxa disposa d'un total de 52.603 places de residència. La ràtio de cobertura se situa en 4,56 places per cada cent persones majors de 65 anys. Del total de les places, 21.677 han estat finançades amb fons públics, de les quals 19.822 han estat finançades per l'ICASS (4.414 places pròpies de l'ICASS, 690 places concertades amb entitats privades i ens locals, 5.425 places sociosanitàries pròpies o concertades amb el sector privat o l'Administració local i 9.293 places d'entitats col·laboradores del Programa de suport a l'acolliment residencial).

El Programa de suport a l'acolliment residencial es va crear l'any 1992 amb la finalitat de facilitar l'accés a l'acolliment residencial a aquelles persones majors de 65 anys que, per les seves circumstàncies personals, necessiten aquest tipus d'acolliment i no poden accedir a una plaça pública. Durant l'any 2005 s'han beneficiat d'aquest Programa 13.991 persones.

El Programa s'articula mitjançant el mecanisme de completar l'aportació econòmica que duen a terme les persones grans i llurs famílies fins al cost d'una plaça residencial escollida per l'usuari entre un conjunt de centres col·laboradors adscrits al Programa.

La despesa efectuada per l'ICASS en serveis de centres residencials ha estat de 161.179.111,81 €. Així mateix, s'hi han destinat 2.999.999,60 € provinents de les caixes d'estalvi mitjançant el Conveni de col·laboració signat amb el Departament de Benestar i Família per a la promoció i el foment dels serveis socials.

Per millorar les comunicacions entre les residències i l'ICASS, el 2005 es va desenvolupar un sistema compartit per treballar el moviment de places vacants i llistes d'espera de les residències col·laboradores i públiques.

Els objectius principals d'aquesta actuació han estat: orientar l'usuari respecte a la disponibilitat de places, millorar la comunicació entre les residències i l'ICASS, i gestionar les places vacants i les llistes d'espera.

Actuacions pel que fa als centres propis de l'ICASS:

Durant el 2005, des del Programa de recursos propis s'han continuat fent les actuacions programades dins del Pla estratègic amb l'objectiu de respondre a les necessitats reals dels usuaris i, per tant, oferir un servei de qualitat. Per aquest motiu, al llarg d'aquest any s'ha treballat dins de cada àmbit d'actuació que preveu el Pla estratègic.

1. Qualitat

S'han fet les rectificacions que indica la norma ISO 9001:2000 en la residència de gent gran de Terrassa i s'ha iniciat el procés d'implantació de la norma ISO 9001:2000 en la residència de gent gran de Mataró.

2. Àmbit assistencial i organitzatiu

2.1. Activitats formatives

Cal tenir una cura especial en la formació dels professionals que estan al càrrec de l'atenció dels residents, la qual cosa justifica l'esforç de l'ICASS per tal que els treballadors puguin assistir a seminaris, jornades, cursos de reciclatge, etc. i puguin participar en el Pla de formació del Departament sobre matèries específiques relacionades amb el seu àmbit laboral i d'altres de caire general.

Així mateix, s'organitza formació més específica i concreta segons les necessitats assistencials més quotidianes.

2.2. Seminaris

El tema dels seminaris d'enguany s'ha centrat en els protocols d'actuació de les residències de gent gran.

3. Relacions amb delegacions estrangeres

Durant l'any 2005 s'ha rebut una delegació d'Eslovènia que va fer una visita a la residència Feixa Llarga de l'Hospitalet, per tal de conèixer el model assistencial de l'ICASS.

4. Nous projectes

L'any 2005 el Servei Català de la Salut (CatSalut), el Col·legi de Farmacèutics de Catalunya i el Departament de Benestar i Família han subscrit el Conveni de col·laboració per al desenvolupament d'una prova pilot per a la millora de la prestació farmacèutica de les persones ingressades en centres residencials per a la gent gran de l'ICASS, que s'està implantant a tots els centres de gestió pròpia.

1.3. Serveis d'atenció diürna per a la gent gran amb dependència

Els serveis d'atenció diürna o els centres de dia són establiments que ofereixen suport, diagnòstic i tractament integral i rehabilitador a les persones grans. Amb la prestació d'aquests serveis, els centres de dia desenvolupen funcions compensatòries de la llar familiar i constitueixen una alternativa a l'internament residencial de la persona gran amb dependència.

Els destinataris d'aquest tipus de centre són les persones grans que, tot i preferir romandre a casa seva, es veuen afectades per un deteriorament físic o cognitiu, amb dificultats socials, que els fa disminuir la capacitat d'autonomia. Per això, aquestes persones necessiten una ajuda especialitzada, que troben en el centre de dia.

Els serveis d'acolliment diürn per a gent gran tenen un paper important de proximitat. Tot i així, la demanda per a aquests tipus de serveis és molt diversa i depèn d'aspectes com ara l'accessibilitat, els horaris d'atenció, el cost que suposen per als usuaris o les famílies, les característiques geogràfiques del lloc on estan ubicats i els trets sociològics de les poblacions.

L'any 2005, la xarxa disposava d'un total d'11.133 places d'atenció diürna. Del total de les places, 4.362 han estat finançades amb fons públics, 3.097 de les quals han estat finançades per l'ICASS, per un import de 14.519.388,73 €.

El Programa de suport a l'acolliment diürn es crea l'any 1992 amb la finalitat de facilitar l'accés a l'acolliment diürn a aquelles persones majors de 65 anys que, per les seves circumstàncies personals, necessiten aquest tipus d'acolliment i no poden accedir a una plaça pública. Durant l'any 2005 s'han beneficiat d'aquest Programa 1.955 persones.

El Programa s'articula mitjançant el mecanisme de completar l'aportació econòmica que porten a terme les persones grans fins al cost d'una plaça de centre de dia escollida per l'usuari entre un conjunt de centres col·laboradors adscrits al Programa.

1.4. Habitatges tutelats per a gent gran

Un altre dels recursos previstos a la Xarxa Bàsica d'Atenció a la Gent Gran és l'habitatge tutelat, que es destina a aquelles persones grans capaces d'autogovernar-se, però que no disposen de condicions sociofamiliars o d'habitabilitat adequades.

Les característiques principals d'aquests habitatges són que els seus residents comparteixen tasques i despeses, i que, optativament, poden viure amb els seus cònjuges o parelles i amb les persones que en depenguin.

L'any 2005 hi ha hagut un total de 1.821 places en aquest tipus d'equipament. Del total de les places, 1.238 han estat finançades amb fons públics, 132 de les quals ho han estat per l'ICASS, per un import de 436.430,50 €.

Durant l'any 2005 s'han beneficiat del Programa d'acolliment en habitatges tutelats 63 persones.

1.5. Programa d'estades temporals per a la gent gran amb dependència

Aquest Programa té per objecte potenciar les estades temporals per a persones grans discapacitades en serveis de centres residencials o serveis de centres de dia gestionats per l'ICASS, per tal de donar suport a les famílies que les tenen al seu càrrec al seu domicili. Com la resta de programes, aquest té com a objectiu millorar la qualitat de vida de la persona gran, en aquest cas discapacitada, i facilitar-ne el manteniment dins l'entorn familiar, a la vegada que suposa una descàrrega per a la família en un període de temps concret per motius de descans familiar, incapacitat temporal del cuidador, etc.

El Programa s'adreça a aquella persona gran, sense autonomia personal, que és atesa habitualment al seu entorn familiar o de relació, i que durant un cert temps la família no té capacitat d'atendre-la ni possibilitat de ser substituïda, moment en què es planteja la necessitat d'ingressar-la temporalment en una residència.

Durant l'any 2005, aquest Programa ha beneficiat 342 persones, amb una despesa executada de 330.057,11 €.

1.6. Programa de beques menjador

Aquest programa té per objecte disminuir les despeses d'alimentació de les persones grans amb dificultats econòmiques per causa del baix nivell de renda pròpia o familiar. Es concreta en el finançament total o parcial del cost de l'àpat del migdia als menjadors dels casals de gent gran.

L'any 2005, 231 persones han rebut beques per aquest concepte, amb una despesa executada de 69.400,59 €.

Cal assenyalar que, amb el traspàs de competències en matèria d'atenció social primària de la Generalitat als ajuntaments majors de 20.000 habitants i als consells comarcals, aquest recurs ha de quedar progressivament absorbit dins els serveis de menjador d'aquests ens locals.

1.7. Atenció socio sanitària

L'atenció socio sanitària que el Departament de Benestar i Família desenvolupa juntament amb el Departament de Salut, té com a objectiu principal planificar i coordinar les actuacions referents a l'atenció d'aquelles persones grans que necessiten un tractament mèdic perllongat i que necessiten també d'una prestació de serveis socials específica per a la vellesa. Els continguts d'aquest programa també es destinen a població afectada per malalties cròniques evolutives i invalidants, malalts terminals i persones en procés de convallescència d'un procés degeneratiu agut.

També s'ha treballat juntament amb el Departament de Salut en el Programa d'intervenció sobre persones afectades per malalties neurodegeneratives i en la planificació de l'atenció de les persones amb malaltia mental subjectes al procés de reconversió psiquiàtrica.

L'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials aporta recursos humans i econòmics, que es destinen principalment als serveis residencials de llarga estada, a l'atenció en hospitals de dia i al suport domiciliari. Per aquests motius, amb referència al mòdul social, l'ICASS duu a terme una tasca de gestió dels concerts subscrits amb les entitats proveïdores de serveis. També coordina el vessant sanitari de l'atenció pel que fa a aspectes de planificació, sistemes d'informació, flux i millora de la qualitat dels serveis proveïts, i hi coopera.

L'avaluació sistemàtica i objectiva dels resultats dels recursos, la detecció de problemes i l'elaboració de plans de millora de qualitat, juntament amb el Servei Català de la Salut, garanteixen la idoneïtat i la consolidació de l'atenció sociosanitària.

L'any 2005, amb una quantitat executada de 33.373.596,35 €, l'actuació de l'ICASS ha estat dirigida a finançar, principalment, serveis residencials de llarga estada, serveis d'atenció en hospitals de dia i serveis de suport domiciliari.

Els centres sociosanitaris de llarga estada ofereixen un tractament rehabilitador o pal·liatiu de cures, com també la profilaxi de complicacions i el suport als malalts crònics de llarga evolució per tal d'aconseguir-ne la màxima autonomia i la millora de la qualitat de vida. El total de places sociosanitàries de llarga estada concertades durant l'any 2005 ha estat de 5.425, amb un pressupost executat de 30.070.319,75 €.

Els hospitals de dia són establiments sociosanitaris que tenen com a objectiu la rehabilitació física i funcional dels afectats i evitar-ne el deteriorament progressiu, fomentar les relacions amb l'entorn i la reinserció. Els destinataris d'aquesta atenció són les persones grans amb malaltia, els malalts crònics i els malalts terminals que, ubicats al seu entorn social i familiar, requereixen les mesures de suport i rehabilitació que s'han descrit, amb predomini de l'aspecte sanitari. Durant l'any 2005, s'han concertat 1.529 places, amb una despesa executada de 2.117.702,84 €.

Com a complement d'aquests serveis, s'han finançat dues unitats funcionals interdisciplinàries sociosanitàries (UFISS), que són equips que presten suport als professionals que treballen en hospitals d'aguts o en centres sociosanitaris.

Finalment, l'atenció domiciliària s'ha ofert per mitjà dels anomenats programes d'atenció domiciliària i equips de suport (PADES), amb destinació als malalts crònics amb dependència i als malalts en fase terminal que es troben a la llar. L'any 2005 han funcionat 51 equips de suport. La despesa executada destinada al finançament de les UFISS i dels PADES ha estat d'1.185.573,76 €.

SERVEIS D'ATENCIÓ SOCIAL A LA GENT GRAN AMB DEPENDÈNCIA. 2005

SERVEIS	PLACES
Serveis de centres residencials	52.603
Places d'oferta pública	21.677
Places amb finançament de l'ICASS ¹ no sociosanitàries	14.397
Places sociosanitàries	5.425
Ens locals ⁽²⁾	1.855
Places d'oferta privada	30.926
Serveis de centres de dia	11.133
Places d'oferta pública	4.362
Places amb finançament de l'ICASS ⁽¹⁾	3.097
Ens locals ⁽²⁾	1.265
Places d'oferta privada	6.771
Serveis d'habitatges tutelats	1.821
Places d'oferta pública	1.238
Places amb finançament de l'ICASS ⁽¹⁾	132
Ens locals ⁽²⁾	1.106
Places d'oferta privada	583
TOTAL	65.557

(1) Places pròpies de l'ICASS, concertades i incloses en el Programa de suport a l'acolliment residencial, diürn o d'habitatges tutelats.

(2) Places d'ens locals no concertades ni incloses en el Programa de suport a l'acolliment residencial, diürn o d'habitatges tutelats.

SERVEIS D'ATENCIÓ SOCIAL A LA GENT GRAN AMB DEPENDÈNCIA AMB FINANÇAMENT DE L'INSTITUT CATALÀ D'ASSISTÈNCIA I SERVEIS SOCIALS. 2005

SERVEIS	DESPESA EXECUTADA ICASS	APORTACIONS CAIXES D'ESTALVI ⁽¹⁾
Serveis de centres residencials	161.179.111,81	
Propis	48.401.804,79	
Concertats	10.524.720,75	
Col·laboradors ⁽²⁾	101.561.504,96	2.999.999,60
Subvencions a entitats	392.031,00	
Subvencions a ens locals	299.050,31	
Serveis de centres de dia	14.519.388,73	
Propis	8.396.945,96	
Concertats	520.806,26	
Col·laboradors	5.124.115,18	
Subvencions a entitats	102.831,00	
Subvencions a ens locals	374.690,33	
Serveis d'habitatges tutelats	436.430,50	
Propis	219.005,84	
Col·laboradors	146.514,66	
Subvencions a entitats	70.910,00	
TOTAL	176.134.931,04	2.999.999,60

(1) Despesa executada mitjançant les aportacions del Conveni de col·laboració amb les caixes d'estalvi per a la promoció i el foment dels serveis socials.

(2) Aquest import inclou el corresponent als centres col·laboradors en concepte d'estades temporals.

PROGRAMES D'ATENCIÓ SOCIAL A LA GENT GRAN AMB DEPENDÈNCIA. 2005

PROGRAMES	PERSONES ATESES	DESPESA EXECUTADA ICASS	APORTACIONS CAIXES D'ESTALVI ⁽¹⁾
Suport a l'acolliment residencial ⁽²⁾	13.991	101.231.447,85	2.999.999,60
Suport a l'acolliment diürn ⁽³⁾	1.955	5.124.115,18	
Habitatges tutelats ⁽⁴⁾	63	146.514,66	
Estades temporals ⁽⁵⁾	342	330.057,11	
Beques menjador	231	69.400,59	
Total	16.582	106.901.535,39	2.999.999,60

(1) Despesa executada mitjançant les aportacions del Conveni de col·laboració amb les caixes d'estalvi per a la promoció i el foment dels serveis socials.

(2) Concepte inclòs en la taula de despesa per serveis.

(3) Concepte inclòs en la taula de despesa per serveis.

(4) Concepte inclòs en la taula de despesa per serveis.

(5) Concepte inclòs en la taula de despesa per serveis en el concepte de centres col·laboradors.

ATENCIÓ SOCIO SANITÀRIA. 2005

TIPOLOGIA	TOTALS
Centres socio sanitaris de llarga estada	
Places concertades	5.425
Places pròpies	55
Despesa executada ICASS	30.070.319,75
Hospitals de dia	
Places concertades	1.529
Despesa executada ICASS	2.117.702,84
UFISS i PADES	
Unitats UFISS	2
Equips PADES	51
Despesa executada ICASS	1.185.573,76

1.8. Inversió en centres especialitzats en l'atenció social de la gent gran amb dependència

Durant l'any 2005 s'han posat en marxa nous equipaments per a gent gran: Residència Balàfia-Lleida, Residència Móra la Nova i habitatges tutelats de Mion-Manresa i de l'Hospitalet-Bellvitge.

També s'ha continuat la tasca d'adequació de les residències de gestió pròpia per tal d'adaptar-les a les necessitats reals de les persones usuàries:

- 3a fase en la reestructuració de la Residència Puig d'en Roca de Girona.
- Reestructuració de la Residència Mare de Déu de la Mercè de Tarragona.
- Finalització de les obres d'ampliació de la Residència de Gràcia de Barcelona.
- Aprovació dels projectes de remodelació de la Residència de Santa Coloma de Gramenet de Barcelona i de la Residència Creu de Palau de Girona.
- Ha estat prioritària la dotació de mobiliari ergonòmic, tal com marquen les recomanacions de prevenció de riscos laborals (llits elèctrics, grues, etc.).

La inversió en equipaments especialitzats en l'atenció social de la gent gran amb dependència constitueix una de les prioritats dels plans d'actuació del Departament de Benestar i Família. Durant l'any 2004 s'ha destinat un total de 26.094.361,28 € a la construcció i la millora d'equipaments propis destinats a aquest col·lectiu.

D'altra banda, l'any 2005 s'ha executat el pagament de 3.888.343,10 € per a inversions de corporacions locals i d'entitats sense ànim de lucre per millorar i ampliar els serveis i les places en l'atenció a la gent gran.

Així mateix, s'ha finançat amb la mateixa finalitat un total d'1.247.785,00 € corresponents a aportacions fetes mitjançant el Conveni de col·laboració amb les caixes d'estalvi per a la promoció i el foment dels serveis socials.

1.9. Altres actuacions

Finalment, cal tenir en compte que l'any 2005 s'han atorgat 210.395,87 € per al foment de l'activitat associativa en l'àmbit de la gent gran, com també l'ajut d'1.218.346,29 € per al finançament dels casals de gent gran.

2. Persones amb discapacitat

2.1. Programació i avaluació de serveis i actuacions per a persones amb discapacitat

2.1.1. Revisió del model d'atenció a persones amb discapacitat psíquica amb trastorns de conducta

Durant l'any 2005 s'ha iniciat la revisió del model d'atenció residencial a les persones amb discapacitat psíquica que presenten trastorns de comportament.

S'han analitzat els recursos ja existents, la seva adequació a les necessitats de les persones i les vies de coordinació tant amb la xarxa social com la sanitària que intervenen en la seva atenció.

Dins d'aquest procés de revisió, s'ha millorat la definició del perfil dels usuaris i de les característiques del servei residencial per a menors discapacitats amb trastorns de conducta greus.

A més, l'increment de la demanda i l'agreujament de situacions de menors que viuen amb les seves famílies o que estan tutelats per la DGAIA van motivar la prioritització de la posada en marxa de recursos residencials específics per a aquest col·lectiu. S'ha treballat juntament amb entitats d'una gran experiència en l'atenció

residencial a persones amb discapacitat, per poder disposar de recursos de manera imminent que permetin donar resposta a les necessitats d'aquests menors i les seves famílies.

2.1.2. Disseny del nou model d'atenció diürna a persones amb discapacitat física i psíquica

El Departament de Benestar i Família, el Departament de Salut i les entitats representatives en la gestió de serveis diürns d'atenció a persones amb discapacitat han constituït durant el 2005 dos grups de treball amb l'objectiu de concretar el model d'atenció diürna, un per a persones amb discapacitat psíquica i un altre per a persones amb discapacitat física, tant pel que fa al perfil de les persones que requereixen aquest servei com al nivell de suport que necessiten i les condicions funcionals i estructurals del servei.

Ambdós grups han treballat amb independència per poder analitzar les necessitats de cada col·lectiu i donar-los resposta específica d'acord amb els seus trets diferencials.

2.1.3. Modificació del Decret d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat

L'entrada en vigor del Decret 271/2003, de 4 de novembre, dels serveis d'acolliment residencial per a persones amb discapacitat, ha posat de manifest la necessitat de modificar certs aspectes, concretament, pel que fa a l'eina de valoració, als professionals i a l'atenció que han de donar per assolir una major eficiència en tot el procés d'acolliment residencial i a les condicions funcionals i estructurals dels equipaments.

Durant tot el 2005, des de l'ICASS s'ha treballat per concretar aquestes modificacions juntament amb representants del sector i amb professors d'universitats catalanes, per tal que el 2006 es pugui publicar la modificació normativa i prestar els serveis residencials d'acord amb aquesta.

2.2. Serveis i programes d'atenció social per a persones amb discapacitat

Contribuir a la millora de la qualitat de vida i de l'autonomia de les persones amb discapacitat constitueix un dels reptes principals de l'ICASS. En aquest sentit, durant l'any 2005 s'han continuat reforçant les actuacions d'atenció social a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, com també les accions de promoció per a la seva integració social i laboral, sempre amb l'objectiu de contribuir al ple desenvolupament personal.

2.2.1. Centre per a l'Autonomia Personal Sírius

El Centre per a l'Autonomia Personal Sírius, ubicat a la seu del Departament de Benestar i Família, és un espai de referència en temes d'autonomia personal que ofereix informació, orientació i assessorament sobre ajudes tècniques, sistemes alternatius i augmentatius de comunicació i supressió de barreres arquitectòniques, mitjançant una atenció, tant telefònica com personal, a les persones amb discapacitat, les seves famílies, els col·lectius que les representen i els professionals que treballen en l'àmbit de les discapacitats.

A l'activitat d'orientació i assessorament individual, s'hi han d'afegir les sessions informatives a entitats, estudiants i professionals de matèries relacionades amb els serveis socials i amb la rehabilitació i la integració de les persones amb

discapacitat. Des del Sírius també s'assessora estudiants i professionals que estan investigant i tenen vinculació amb projectes d'R+D.

Durant el 2005 s'ha ampliat el nombre d'ajudes tècniques que el Sírius té en la seva exposició permanent, com també la informació del catàleg de què disposa aquesta unitat mitjançant el web del Departament de Benestar i Família.

Durant el 2005 s'ha participat en la Fira Internacional d'Ajudes Tècniques de València i en la Jornada de la Ciència. També s'ha col·laborat amb Creu Roja en la filmació d'un vídeo sobre l'exposició d'ajudes tècniques de Sírius. Així mateix, s'ha col·laborat amb la publicació d'un article en la revista de la Lliga Reumatològica i del llibre *Rehabilitació domiciliària*.

També forma part del Sírius la Unitat de Tècniques Augmentatives de Comunicació (UTAC), que desenvolupa les seves activitats a través d'un contracte de prestació de serveis signat amb la Fundació Bosch i Gimpera, que encarrega la gestió del servei al Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació de la Universitat de Barcelona. El servei és gratuït per a les persones que l'utilitzen i s'adreça a les persones amb trastorns neurològics o d'altre tipus que comporten discapacitats motrius, amb dèficits lingüístics, cognitius o sensorials associats o sense, i que necessiten utilitzar tècniques de comunicació augmentativa i sistemes adaptats d'accés a l'ordinador per a l'escriptura i altres tasques. La població de persones ateses per la UTAC inclou infants, joves i adults amb paràlisi cerebral, plurideficiència, traumatismes cranioencefàlics o medul·lars a causa dels accidents, malalties neurològiques progressives, afàsies degudes a accidents vasculars cerebrals o altres causes, hospitalització, etc.

L'atenció directa als usuaris és la tasca prioritària de la UTAC. Té l'objectiu d'orientar les persones amb discapacitats motrius i de parla, els familiars i els professionals que els atenen sobre els sistemes i els ajuts tècnics per a la comunicació i l'habilitació i sobre les estratègies d'intervenció capaces de fomentar-ne l'autonomia i la qualitat de vida. Aquesta atenció es concreta en un procés d'avaluació, assessorament i seguiment.

La formació dels professionals és una altra tasca prioritària de la UTAC. Es proposa incrementar la seva competència per a afrontar les necessitats dels usuaris que atenen, quant a l'ús de sistemes augmentatius per a la comunicació i l'habilitació. Aquesta tasca s'adreça als professionals que tenen relació amb tots els usuaris atesos i també a d'altres que s'adrecen a la UTAC per fer consultes concretes. Les activitats de formació consisteixen en la participació dels professionals en les sessions d'avaluació i seguiment dels usuaris, les sessions de consultoria i demostració d'ajuts tècnics, i la realització de tallers de formació.

La recerca i el desenvolupament són també activitats que la UTAC porta a terme en col·laboració amb la Universitat de Barcelona i altres entitats nacionals i internacionals. Un dels objectius de la recerca és dissenyar i avaluar programes d'intervenció apropiats per a les diferents tipologies d'usuaris que s'atenen.

La docència i la divulgació són objectius de la UTAC que es desenvolupen igualment en estreta col·laboració amb la Universitat de Barcelona. Consisteixen en l'elaboració de textos i vídeos, i l'organització de sessions de demostració per a grups d'alumnes i de professionals, a més de cursos i conferències per a professionals.

Durant l'any 2005, des de l'UTAC s'han atès 240 persones amb discapacitat, 149 familiars d'aquestes persones i 357 professionals implicats en la seva atenció. S'han atès també 72 professionals que han fet consultes, i 31 professionals i 105 alumnes, que han assistit a sessions d'informació i demostració d'ajuts tècnics.

2.2.2. Serveis de valoració i orientació

Des dels serveis d'orientació s'ha prestat atenció individualitzada als usuaris que s'hi han adreçat per rebre informació i assessorament especialitzat en atenció a les seves característiques i necessitats, fonamentalment respecte a les prestacions i les mesures rehabilitadores que s'ofereixen des de l'Administració, i que poden beneficiar-ne i afavorir-ne la integració social.

Des dels serveis de valoració s'emeten dictàmens tecnicofacultatius de les circumstàncies físiques, mentals i socials de les persones que ho necessitin per a la declaració de beneficiari de les prestacions econòmiques o de serveis que puguin correspondre a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques o sensorials.

Els equips de valoració són formats per professionals de la medicina, la psicologia i el treball social, i estan encarregats de fer el diagnòstic de la discapacitat, bé sigui física, psíquica o sensorial. De la seva tasca, se'n deriven les funcions següents:

- Diagnòstic de la discapacitat.
- Diagnòstic de la personalitat, la capacitat intel·lectual i les aptituds.
- Valoració del grau de discapacitat d'aquelles persones que ho sol·licitin.
- Valoracions d'ofici per a les persones que sol·liciten prestacions no contributives per invalidesa.
- Estudi per a l'ingrés en els centres més adients segons les característiques i les discapacitats que té la persona sol·licitant.

SERVEIS D'INFORMACIÓ I ORIENTACIÓ PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT. 2005	
TIPOLOGIA	ACTUACIONS
CENTRES D'ATENCIÓ A PERSONES AMB DISCAPACITAT (CAD)	
Valoracions del grau de la discapacitat	29.743
Revisions	17.765
Serveis d'orientació sobre les ajudes tècniques del Programa unificat d'ajudes d'atenció social	11.484
Informes sobre dependència	1.404
Informes sobre autonomia a la pròpia llar	161
Serveis d'orientació social i laboral	2.831
Certificats d'aptituds físiques	2.352
Total	65.740

2.2.3. Serveis d'atenció precoç

L'atenció precoç agrupa un conjunt d'actuacions dels àmbits sanitari, social i educatiu adreçades als infants, des de la seva concepció fins que compleixen els sis anys, que presenten trastorns o disharmonies determinats en el desenvolupament de les àrees motriu, sensorial o mental o que tinguin risc de patir-los.

En els darrers anys, el model assistencial d'atenció precoç desplegat a Catalunya ha evolucionat fins a consolidar-se en un treball de caràcter interdisciplinari i de coordinació entre els diferents professionals que, amb la seva intervenció, garanteix una atenció global i integral als infants i les seves famílies.

Al llarg de l'any 2005, mitjançant l'establiment per part de l'ICASS de convenis, concerts i subvencions amb les administracions locals i les entitats d'iniciativa social que duen a terme activitats en aquest camp, es va disposar de 75 serveis d'atenció precoç amb finançament públic, 8 serveis més que l'any anterior. De tots els serveis que componen la xarxa d'utilització pública, 6 corresponen a unitats de tractament de titularitat de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials.

Per donar compliment al Decret 261/2003, el qual universalitza, amb caràcter

gratuït, els serveis d'atenció precoç per als infants fins als sis anys, s'ha posat a disposició dels serveis un important augment de les hores d'atenció assistencial per atendre els infants i les seves famílies. En aquest sentit, s'ha passat de 584.102 hores l'any 2004 a 709.384 hores l'any 2005, la qual cosa suposa un increment del 21,5%.

D'altra banda, a més de continuar amb les actuacions derivades d'una experiència pilot entre l'ICASS i el Departament de Salut per tal d'establir projectes de cooperació i coordinació d'accions entre dos centres de desenvolupament infantil i atenció precoç i dos centres de salut mental infantil-juvenils, s'han plantejat projectes per incorporar l'atenció primària pediàtrica i incrementar el nombre d'aquestes unitats funcionals.

Dins del procés que el Departament de la Presidència va establir per elaborar el Pla d'atenció integral a les persones amb problemes de salut mental, l'ICASS ha coordinat diferents subcomissions i hi ha participat. Dins de l'àmbit de l'atenció precoç, s'ha dirigit i coordinat la Subcomissió de Població Maternoinfantil. En aquesta Subcomissió, després de cinc sessions de treball, es va establir:

- a) La definició de la població vulnerable susceptible d'actuació.
- b) La valoració de les intervencions que fan els diferents departaments de la Generalitat competents (principalment Salut, Educació i Benestar i Família) i dels dispositius i els serveis de les administracions locals.
- c) La proposta de sis projectes i dues recomanacions a desenvolupar per la Generalitat de Catalunya dins del marc del Pla d'atenció integral a les persones amb problemes de salut mental. Els projectes es van centrar en els àmbits següents:
 - Desenvolupament d'àrees territorials funcionals en petita i primera infància.
 - Intervenció en l'abús sexual i altres maltractaments a menors.
 - Detecció precoç, atenció i inclusió social dels infants amb trastorns generalitzats del desenvolupament.
 - Elaboració d'un programa marc de promoció de la salut mental i prevenció de la malaltia mental.
 - Impuls de les escoles de pares en la petita infància.
 - Detecció precoç de nens amb intel·ligència límit.

L'any 2005 s'han atès 16.463 nens i nenes. La despesa executada en atenció precoç ha estat de 15.608.634,08 €.

2.2.4. Serveis de centres de dia d'atenció especialitzada

Els serveis de centres de dia d'atenció especialitzada són serveis de caràcter diürn destinats a garantir als seus usuaris una assistència rehabilitadora i impulsora de la màxima autonomia personal i social. S'adrecen a persones amb discapacitats greus, a les quals es presta una atenció individualitzada amb l'objectiu que puguin assolir el màxim grau d'autonomia personal i social, la seva integració social i, a més, afavorir-ne el manteniment al domicili habitual.

L'any 2005, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials ha finançat l'atenció de 509 persones en centres de dia d'atenció especialitzada, amb un import de 2.691.995,23 €.

2.2.5. Serveis de llar residència

Les llars residència són equipaments residencials per a persones amb discapacitat que no són totalment dependents d'una altra persona per a fer les activitats de la vida diària, però que necessiten una llar residència, perquè ha

esdevingut impossible o desaconsellable la permanència a la pròpia llar. En aquests equipaments es desenvolupen activitats formatives, ocupacionals i laborals.

L'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials ha finançat amb 22.941.331,19 € l'atenció de 2.336 persones en llars residència.

També s'han continuat les tasques de coordinació per a l'atenció en aquests tipus de servei assistencial de joves procedents de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència que arriben a la majoria d'edat i que els cal atenció.

2.2.6. Serveis de centres residencials per a persones amb discapacitat

Els serveis de centres residencials són establiments destinats a acollir les persones amb discapacitats greus físiques o psíquiques que, per causa del seu grau d'afectació, necessiten atenció i suport per desenvolupar les activitats de la vida diària. A aquestes circumstàncies, s'hi afegeix el fet que, per raons familiars, socials o de localització geogràfica, aquestes persones no poden viure a casa seva i necessiten un ingrés permanent o temporal en un centre d'aquestes característiques, per tal de garantir-los una bona qualitat de vida.

L'any 2005, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials ha destinat 73.032.957,75 € a l'atenció de 2.900 persones en aquest tipus d'equipament.

2.2.7. Actuacions de suport a l'associacionisme i de promoció de la integració de persones amb discapacitat

Amb aquestes actuacions de suport a l'associacionisme, l'ICASS subvenciona diferents entitats sense ànim de lucre, amb l'objectiu de fomentar programes i activitats que afavoreixin la integració social de les persones amb discapacitat i el suport als seus familiars.

L'any 2005, el pressupost executat per a aquestes actuacions va ser de 4.682.020,68 €.

SERVEIS D'ATENCIÓ SOCIAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT. 2005	
SERVEIS	DESPESES EXECUTADA ICASS
Servei d'atenció precoç	15.608.634,08
Serveis de centres de dia d'atenció especialitzada	2.691.995,23
Propis	1.026.540,07
Subvencions a entitats	1.665.455,16
Serveis de llar residència	22.941.331,19
Propis	1.534.556,06
Convenis marc	453.243,84
Subvencions a entitats	20.953.531,29
Serveis de centres residencials	73.032.957,75
Discapacitats psíquics profunds	50.349.420,25
Propis	13.717.987,20
Concertats	24.261.199,28
Subvencions a entitats	12.370.233,77
Grans discapacitats físics	10.460.544,17
Propis	3.036.616,96
Concertats	5.734.932,65
Convenis marc	936.935,49
Subvencions a entitats	752.059,07
Trastorns de conducta	12.222.993,33
Propis	2.503.521,20
Concertats	9.719.472,13
Suport a l'associacionisme	4.682.020,68
Total	118.956.938,93

2.2.8. Centres especials de treball

L'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials ha continuat, l'any 2005, prestant suport als centres especials de treball –els quals constitueixen un punt en l'evolució cap al mercat de treball ordinari de les persones amb discapacitat– mitjançant accions destinades a finançar iniciatives que generin ocupació per a treballadors amb discapacitat desocupats.

En aquest sentit, s'ha finançat la inversió de 905 nous llocs de treball en centres especials de treball per un import de 9.594.687,02 €. Així mateix, s'ha finançat el manteniment de 9.652 llocs de treball en aquest tipus de centre, amb un cost de 29.123.974,69 €.

Per tant, el pressupost executat per a aquestes línies d'atenció, durant el 2005, ascendeix a 38.718.661,71 €, i al final d'any es disposava de 10.557 llocs de treball.

2.2.9. Suport a la constitució de treballadors discapacitats desocupats com a autònoms

L'ICASS dona suport a treballadors amb discapacitat desocupats que figurin inscrits com a demandants en l'oficina de treball corresponent i que projectin constituir-se com a treballadors autònoms mitjançant dues modalitats: el finançament parcial dels interessos dels préstecs sol·licitats o l'aportació d'una quantitat fixa per a inversió.

En l'exercici 2005 s'hi han destinat 49.927,93 €, amb un total de 14 persones beneficiàries.

2.2.10. Serveis complementaris d'ajustament personal i social (SCAPS)

Les activitats que desenvolupen els serveis complementaris d'ajustament personal i social (SCAPS) estan vinculades directament amb les activitats dels centres especials de treball. Aquest servei, altament especialitzat, té per objecte l'adaptació dels seus destinataris a l'entorn laboral i social per mitjà d'un equip de professionals.

L'any 2005, s'hi han destinat 14.856.062,11 €, amb un total de 6.192 persones beneficiàries.

2.2.11. Centres ocupacionals

L'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials ha continuat, l'any 2005, fomentant els programes d'inserció sociolaboral mitjançant un conjunt d'accions destinades a finançar serveis de teràpia ocupacional –alternativa a la integració laboral d'aquelles persones amb discapacitat que, atès que no arriben a un nivell determinat de capacitat productiva, no poden incorporar-se al sistema ordinari de treball ni a un centre especial de treball– i serveis ocupacionals d'inserció –aquells que ofereixen accions d'ajustament personal i social i activitats prelaborals adreçades a aquelles persones amb discapacitat no integrades laboralment o pendents d'integrar-se al servei esmentat de teràpia ocupacional.

Pel que fa als centres ocupacionals, l'any 2005 s'han finançat les activitats de 7.474 persones, amb un pressupost de 42.247.290,64 €.

2.2.12. Serveis de suport a la integració laboral (SSIL)

Aquests serveis s'adrecen a aquells col·lectius de persones amb discapacitat que presenten dificultats especials, i es concreten en actuacions adreçades als

treballadors amb discapacitat que tenen per objecte la seva adaptació a l'entorn laboral –centres especials de treball–, en particular, i a l'entorn cívic, en general.

L'any 2005 s'han destinat per a aquests serveis 2.021.982,87 €, amb els quals s'han finançat les activitats de 17 entitats, entre institucions sense ànim de lucre i corporacions locals.

SERVEIS I CENTRES DE PROMOCIÓ LABORAL I OCUPACIONAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT. 2005

SERVEIS O CENTRES	PERSONES ATESES O LLOCS DE TREBALL	DESPESA EXECUTADA ICASS
Centres especials de treball	10.557	38.718.661,71
Manteniment de llocs de treball	9.652	29.123.974,69
Inversió	905	9.594.687,02
Suport a la constitució com a autònoms	14	49.927,93
Serveis complementaris d'ajustament personal i social (SCAPS)	6.192	14.856.062,11
Centres ocupacionals	7.474	42.247.290,64
Servei de teràpia ocupacional	6.081	37.917.311,88
Servei ocupacional d'inserció	1.393	4.329.978,76
Serveis de suport a la integració laboral (SSIL)	17 (entitats)	2.021.982,87
Transport adaptat	67	200.955,44
Total		98.094.880,75

2.2.13. Programa d'ajudes d'atenció social a persones amb discapacitat

Les ajudes que es deriven d'aquest Programa constitueixen una prestació pròpia de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, de caràcter anual, que articula accions adreçades a facilitar un seguit de mesures compensatòries a fi de millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat i la seva integració social en situacions no cobertes per altres vies o sistemes de previsió públics.

En l'actualitat, aquest Programa preveu un seguit d'ajudes agrupats en tres grans blocs: ajuts per a serveis (permeten cobrir les despeses d'un servei d'atenció directa que necessiti la persona amb discapacitat), per a mobilitat i transport (permeten cobrir les despeses ocasionades per la mobilitat i el transport, i proporcionar a les persones amb discapacitat els mitjans per augmentar la seva capacitat de desplaçament), i per a autonomia personal i comunicació (permeten cobrir les despeses d'adquisició de les ajudes tècniques que, actuant com a intermediari entre la persona i l'entorn, possibiliten l'accés al nivell general de qualitat de vida).

L'any 2005 s'ha concedit un total de:

- 3.648 ajudes per a mobilitat, transport i per a l'autonomia personal i comunicació, amb un pressupost executat de 2.182.445,36 €.
- 8.186 ajudes per a serveis, amb un pressupost executat de 12.338.583,20 €.

2.2.14. Programa per a l'adaptació o accessibilitat d'habitatges per a persones amb discapacitat

Per mitjà d'aquest Programa, es fomenten les inversions per a l'adaptació o l'accessibilitat de l'habitatge habitual de les persones amb discapacitat que superen el barem de mobilitat reduïda, per tal de facilitar-ne l'autonomia personal i fer-lo, mitjançant l'atorgament d'ajuts a fons perdut, accessible i funcional.

Aquest Programa preveu un seguit d'ajuts per tal d'adaptar o fer més accessible l'habitatge habitual, els canvis necessaris per a l'adaptació d'un habitatge d'obra nova o l'adaptació dels elements comuns a la comunitat de propietaris.

L'any 2005 s'han atorgat 740 ajuts, amb un pressupost executat d'1.365.554,30 €.

AJUDES D'ATENCIÓ SOCIAL PER A PERSONES AMB DISCAPACITAT. 2005		
PROGRAMES	AJUTS	DESPESES EXECUTADA ICASS
Ajuts puntuals	3.648	2.182.445,36
Ajuts periòdics	8.186	12.338.583,20
Total ajuts d'atenció social	11.834	14.521.028,56
Ajuts per a l'adaptació i l'accessibilitat d'habitatges	740	1.365.554,30
Total		15.886.582,86

2.2.15. Inversió en equipaments especialitzats en l'atenció social de les persones amb discapacitat

Durant l'any 2005, en l'àmbit de les persones amb discapacitat, s'han destinat 4.063.327,39 € a projectes de construcció i remodelació d'equipaments propis de l'ICASS.

També s'ha executat una despesa de 2.959.211,27 € en diferents ajuts per a inversions alienes d'institucions sense ànim de lucre i corporacions locals, per millorar i ampliar els serveis i les places ofertes en l'atenció d'aquest col·lectiu.

A més, s'ha destinat un total de 2.304.211,37 €, corresponents a aportacions fetes mitjançant el Conveni de col·laboració amb les caixes d'estalvi per a la promoció i el foment dels serveis socials.

Finalment, el 2005, la inversió efectuada en l'àmbit de la promoció de l'accessibilitat ha significat una despesa executada de 177.991,21 €, destinada a ajuntaments i consells comarcals, i 507.108,30 €, destinada a entitats sense ànim de lucre.

2.2.16. Altres actuacions

Premis Nous Genis

El Departament de Benestar i Família, juntament amb el Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat de Catalunya i la Caja de Ahorros del Mediterráneo, ha organitzat un cop més, l'any 2005, el concurs Nous Genis de pintura, per a persones amb discapacitat física, psíquica, sensorial i amb trastorns mentals.

L'objectiu de la convocatòria és potenciar els aspectes dinamitzadors de les activitats artístiques que faciliten l'autonomia personal i ajuden a l'adaptació de l'entorn social de les persones amb discapacitat.

A la convocatòria de l'any 2005 es van presentar un total de 648 obres, corresponents a 58 entitats associatives.

3. Persones afectades per drogodependències

3.1. Serveis i actuacions d'atenció social per a persones afectades per drogodependències

L'ICASS ha continuat desenvolupant durant l'any 2005 un seguit d'actuacions que permeten dur a terme un abordatge social del problema de l'abús de les

drogues o substàncies que creen dependència. Aquestes accions, a més de les accions de caràcter sociosanitari portades a terme en coordinació amb el Departament de Salut, s'adrecen al suport a l'associacionisme i la prevenció comunitària, a la rehabilitació i la reinserció social, i a l'atenció en centres residencials (comunitats terapèutiques i pisos de reinserció).

S'ha continuat treballant, en el marc de la Taula tècnica i amb els representants de les entitats de drogodependència, sobre el disseny dels models d'atenció a les comunitats terapèutiques i els pisos amb suport, reflectits en els acords per a la millora de la qualitat dels serveis d'atenció residencial per a persones afectades per drogodependències, i amb vigència per al període 2003-2005.

3.2. Actuacions de suport a l'associacionisme i de prevenció comunitària per a persones afectades per drogodependències

L'ICASS, mitjançant el foment d'activitat d'institucions sense ànim de lucre i de corporacions locals, desenvolupa un seguit d'actuacions que tenen per objectiu la promoció dels grups d'ajuda mútua i les activitats de prevenció perquè les persones afrontin el problema de l'abús de les drogues o substàncies que creen dependència.

Per a aquestes actuacions, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials ha destinat, el 2005, 250.553,84 €, per a la subvenció de 32 entitats.

3.3. Actuacions de rehabilitació i reinserció social per a persones afectades per drogodependències

D'altra banda, l'ICASS col·labora en el desenvolupament d'actuacions de rehabilitació i reinserció social amb la utilització dels recursos comunitaris més adequats a les persones afectades per drogodependències mitjançant el foment d'activitats d'institucions sense ànim de lucre i programes de reinserció desenvolupats en corporacions locals.

La despesa executada per a aquestes actuacions ha estat, l'any 2005, de 380.095,80 €, destinats a subvencionar 10 entitats. A més, s'ha col·laborat amb 14 ens locals, amb una despesa per part de l'ICASS d'1.060.616,07 €.

3.4. Serveis de centres residencials per a persones afectades per drogodependències

A partir dels centres d'atenció i seguiment ambulatoris (CAS), especialitzats en el tractament de les drogodependències i territorialitzats arreu de Catalunya, es poden derivar les persones per utilitzar els recursos residencials específics de rehabilitació i d'inserció socials: comunitats terapèutiques i pisos de reinserció.

Les comunitats terapèutiques i els pisos de reinserció propicien la separació temporal de la persona drogodependent respecte al seu medi social. Alhora, ofereixen un treball terapèutic estructurat que permet potenciar la deshabituació i la rehabilitació mitjançant activitats ocupacionals i facilitadores de la integració social.

Durant l'any 2005 s'han mantingut 325 places, amb un pressupost executat de 3.927.756,96 €.

SERVEIS I ACTUACIONS D'ATENCIÓ SOCIAL PER A PERSONES AFECTADES PER DROGODEPENDÈNCIES. 2005

SERVEIS O ACTUACIONS	BENEFICIARIS O PLACES	DESPESES EXECUTADA ICASS
Suport a l'associacionisme i prevenció comunitària		250.553,84
Entitats sense ànim de lucre	(entitats) 32	250.553,84
Rehabilitació i reinserció social		1.440.713,87
Ens locals	(ens) 14	1.060.616,07
Entitats sense ànim de lucre	(entitats) 10	380.095,80
Centres residencials		3.927.711,55
Propis	(places) 25	230.209,70
Entitats sense ànim de lucre	(usuaris) 300	3.697.501,85
Total	381	5.618.979,26

4. Persones afectades pel VIH-sida
4.1. Serveis i actuacions d'atenció social per a persones afectades pel VIH-sida

La finalitat principal de les accions desenvolupades per l'ICASS dins d'aquest àmbit és promoure i articular actuacions que permetin donar un tractament social de la problemàtica que es genera entorn de les persones portadores del VIH o afectades per la sida.

4.2. Actuacions de suport a l'associacionisme i de prevenció comunitària per a persones afectades pel VIH-sida

L'ICASS col·labora amb institucions sense ànim de lucre, mitjançant subvencions per al foment d'activitats i programes amb l'objectiu de desenvolupar un seguit d'actuacions que permeten promoure l'extensió de grups d'ajuda mútua i les accions de prevenció de la infecció pel VIH-sida.

El pressupost executat per a aquestes actuacions va ser, l'any 2005, de 51.000 €, destinats a un total de 13 entitats.

4.3. Serveis de centres residencials per a persones afectades pel VIH-sida

L'ICASS afavoreix l'atenció i la integració social i personal de persones afectades pel VIH-sida mitjançant llars residència o pisos amb suport. Aquests recursos tenen com a objectiu cobrir les diferents necessitats de les persones afectades, d'una manera personalitzada segons el moment evolutiu de la malaltia.

Mitjançant el manteniment de places pròpies i la col·laboració amb entitats sense ànim de lucre, durant l'any 2005 s'han mantingut 103 places en llars residència i en pisos amb suport, amb un cost executat d'1.838.662,85 €.

SERVEIS I ACTUACIONS D'ATENCIÓ SOCIAL PER A PERSONES AFECTADES PEL VIH-SIDA. 2005

SERVEIS O ACTUACIONS	ENTITATS O PLACES	DESPESES EXECUTADA ICASS
Suport a l'associacionisme i prevenció comunitària		
Entitats sense ànim de lucre	(entitats) 13	51.000,00
Llars residència	(places) 103	1.838.662,85
Pròpies	(places) 4	61.933,20
Entitats sense ànim de lucre	(places) 99	1.776.729,65
Total	213	1.889.662,85

5. Persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

5.1. Programació i avaluació de serveis i actuacions per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

5.1.1. Revisió dels perfils de les persones ateses en les llars residència de salut mental

L'any 2004 es va iniciar un treball conjunt de l'ICASS i 12 de les entitats que gestionen les llars residència de salut mental, basat principalment en el disseny i la distribució d'un qüestionari que recollia dades agrupades en tres grans àmbits:

- Dades sociodemogràfiques i econòmiques de les persones residents.
- Capacitats funcionals.
- Situació clínica.

Durant l'any 2005 es va procedir a l'anàlisi d'aquestes dades i a l'elaboració de l'estudi que es va presentar el desembre de 2005. Aquest estudi tenia un triple objectiu:

- Obtenir el perfil de les persones usuàries de les llars residència de salut mental a Catalunya.
- Avaluar els recursos existents.
- Conèixer el nivell d'adequació d'aquest servei a les necessitats actuals de les persones que hi viuen.

Un cop efectuat l'estudi, es va constatar que les persones que resideixen en aquest tipus de recurs en el decurs d'un cert període de temps aconsegueixen un manteniment o una millora de les seves capacitats i dels seus hàbits, a més d'una estabilització de la seva simptomatologia clínica més greu, un major grau d'integració social en l'entorn comunitari i una millora de la qualitat de vida.

Tot i això, un 11% de les persones ingressades no s'ajusta al perfil d'usuari susceptible d'estar en aquest tipus de recurs, per la qual cosa caldrà donar continuïtat a l'estudi d'aquesta població i del servei que se'ls presta per introduir, si escau, les modificacions oportunes.

5.1.2. Revisió i redefinició del model de club social per a persones amb malaltia mental

El treball que es va desenvolupar en el marc d'una taula tècnica integrada pel Departament de Salut, la Federació Catalana d'Associacions de Familiars de Malalts Mentals (FECAFAMM) i el Departament de Benestar i Família va permetre impulsar, a partir de l'any 2002, la implantació progressiva del club social per a persones amb trastorn mental a diversos territoris de Catalunya.

Des d'aleshores, s'han desenvolupat diverses experiències de clubs socials, algunes impulsades per associacions de familiars i/o usuaris, i d'altres, per entitats professionals.

El Departament de Benestar i Família va apostar decididament per potenciar i coordinar en l'àmbit interdepartamental els recursos assistencials per a la salut mental, la qual cosa exigeix una revisió i una redefinició dels programes i els serveis que s'han posat en marxa en els últims anys, per tal d'avaluar la tasca realitzada fins al moment i plantejar propostes de futur que garanteixin una dotació de recursos adient i de qualitat.

En aquesta línia, va tenir lloc una jornada tècnica de treball amb el lema «El club social, un recurs d'inclusió social», en la qual van participar professionals vinculats a la gestió d'aquest tipus de recurs. Les conclusions de la jornada assenyalen les aportacions positives que ha fet el club social a la millora de l'atenció de les persones amb malaltia mental, i alhora plantegen els interrogants i les dificultats que han anat sorgint, com també els aspectes que es consideren rellevants com a reptes de futur.

Per respondre als interrogants i analitzar i intentar esmorteir les dificultats, durant l'any 2005 es va constituir un grup de treball entre professionals de l'ICASS i de les diferents entitats per intentar arribar a nivells de concreció que permetin definir i estructurar el servei de club social, per tal de poder garantir-ne una qualitat en l'atenció a les persones i, alhora, una continuïtat.

El setembre de 2005, aquest grup va presentar un document que recull la definició del servei, les seves finalitats, les línies d'intervenció, la població destinatària, les prestacions, les línies de coordinació amb les xarxes socials i sanitàries, els professionals que hi intervenen i les seves funcions, i la infraestructura i els equipaments dels centres on es presti el servei.

5.1.3. Revisió del model del Servei Prelaboral

El Servei Prelaboral es defineix com un servei social, complementari dels existents actualment a la xarxa social, sanitària i de treball, d'intervenció en persones amb alguns dels diagnòstics inclosos en la definició dels trastorns mentals severs (TMS), estabilitzats i compensats de la seva malaltia, per tal de procurar-ne la capacitat i l'habilitació per iniciar un itinerari d'inserció laboral i amb la finalitat d'aconseguir una integració laboral.

El Servei Prelaboral va néixer l'any 2002, fruit del consens entre el Departament de Benestar i Família, el Departament de Salut, la FECAFAMM, la Federació de Municipis de Catalunya (FMC) i altres entitats de l'àmbit social i sanitari, i des de llavors s'han posat en marxa 10 serveis prelaborals, en diversos territoris de Catalunya, amb un total de 489 places. Això ha permès disposar de prou informació per valorar positivament aquest projecte. L'ICASS, aquest any 2005, ha portat a terme la revisió de l'experiència d'aquest servei en funcionament des de fa tres anys, que ha permès definir el model d'intervenció a tot el territori de Catalunya com a fase prèvia al desplegament normatiu.

Per a aquesta revisió s'ha constituït un grup de treball format pels gerents, els directors i els tècnics dels serveis participants en l'experiència pilot, juntament amb els representants de la FECAFAMM, de la FMC i del Departament de Benestar i Família. Aquest grup de treball ha consensuat un model de servei prelaboral que descriu:

- El recorregut assistencial que pot seguir una persona afectada de malaltia mental per aconseguir la seva integració al treball. Atenent les característiques individuals de cada persona, la seva trajectòria vital i el procés de la seva malaltia, caldrà fer el recorregut de manera lineal o saltar algunes etapes seguint l'itinerari personalitzat dissenyat per assolir l'objectiu últim: la integració laboral.
- Les especificitats del nou servei prelaboral, fruit de les experiències pilot i de la seva avaluació.

5.2. Serveis i actuacions d'atenció social per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

L'objectiu principal de les actuacions que l'ICASS desenvolupa per al col·lectiu de persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental és promoure les activitats i els recursos socials adients relacionats amb l'atenció social d'aquestes persones, i gestionar-ne les mesures de foment corresponents.

5.2.1. Actuacions de suport a l'associacionisme per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental i els seus familiars

Amb aquestes actuacions de suport a l'associacionisme, l'ICASS subvenciona diferents entitats sense ànim de lucre amb l'objectiu de fomentar activitats i programes que afavoreixen la integració social i laboral del malalt mental i el suport als seus familiars.

L'any 2005 s'han subvencionat un total de 40 projectes d'actuacions de familiars de malalts mentals i associacions vinculades al col·lectiu, amb una despesa d'1.021.337,55 €

S'ha continuat col·laborant per al foment de les activitats de clubs socials i de serveis prelaborals. Els clubs socials són espais d'activitats d'oci i lleure que comparteixen un grup de persones afectades per malaltia mental i que els permet ocupar col·lectivament el seu temps lliure amb activitats estructurades i programades que responen als seus interessos. En aquest exercici s'han subvencionat 27 projectes de clubs socials per un import de 725.521,47 €.

Així mateix, s'ha donat suport a projectes de caire residencial i a altres d'atenció a persones amb trastorns alimentaris i problemes de joc patològics.

Els serveis prelaborals són serveis socials –complementaris dels existents actualment a la xarxa social i sanitària– d'intervenció en persones amb malaltia mental estabilitzades i compensades de la seva malaltia, per tal de procurar-ne la capacitació i l'habilitació per poder iniciar un itinerari d'inserció laboral amb la finalitat d'aconseguir una integració laboral adequada en empreses ordinàries o de treball protegit. En aquest exercici s'han subvencionat 11 projectes de serveis prelaborals, per un import d'1.213.101,41 €.

5.2.2. Els serveis residencials per a malalts mentals

Els serveis residencials per a malalts mentals consisteixen en els serveis de llar residència i de llars amb suport.

Les llars residència són dispositius que ofereixen un marc residencial flexible a persones amb malaltia mental de llarga evolució que, mitjançant el suport d'un equip multidisciplinari, persegueixen la integració social i la normalització dels malalts.

Les llars amb suport, d'altra banda, consisteixen en habitatges o pisos ubicats de manera disseminada en edificis integrats en l'entorn social normalitzat i on s'ofereix allotjament, supervisió i suport a persones amb un trastorn mental sever de llarga evolució.

El Programa d'ajuts per a l'accés als habitatges amb serveis comuns per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental s'adreça a les persones amb discapacitat derivada de malaltia mental, i els facilita un ajut econòmic complementari per accedir a una xarxa de llars residència i llars amb suport acreditades en el Programa.

L'any 2005, el desenvolupament d'aquest Programa ha permès la concessió

d'ajuts econòmics per a l'accés de 631 persones a serveis residencials. El pressupost global executat ha estat de 7.914.914,59 €.

També es disposa de 30 places pròpies de l'ICASS en llars residència. La despesa executada ha estat de 248.016,19 €.

Així mateix, l'any 2005 s'ha col·laborat, mitjançant subvencions de foment a les entitats, en el manteniment de 73 places de llars amb suport, amb una despesa global executada de 631.345,50 €.

5.2.3. Unitats d'atenció especialitzada

Les unitats d'atenció especialitzada són serveis residencials de caràcter sociosanitari destinats a persones la patologia mental severa de les quals desborda la capacitat de contenció familiar o dels establiments ordinaris que les tenen acollides. D'altra banda, també garanteixen les funcions de tutela d'aquelles persones amb discapacitat psíquica greu declarades en situació d'incapacitat que poden suposar un risc alt vers altres persones o per a elles mateixes.

En aquest sentit, el Departament de Salut i el de Benestar i Família han col·laborat per possibilitar un tractament temporal de llarga durada que en permeti l'atenció sociosanitària, psiquiàtrica i social. Mitjançant aquestes unitats, les persones amb discapacitat greu i risc alt aconsegueixen estabilitzar els trastorns, disminuir els riscos associats a les seves conductes, readaptar-se a les normes socials bàsiques i evitar conductes delictives. També permeten ajudar les famílies i els tutors en l'exercici de les seves funcions de protecció i tutela.

L'any 2005, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials ha finançat l'atenció social de 104 places en aquestes unitats d'atenció especialitzada, amb un import de 2.356.597,67 €.

SERVEIS I ACTUACIONS D'ATENCIÓ SOCIAL PER A PERSONES AMB PROBLEMÀTICA SOCIAL DERIVADA DE MALALTIA MENTAL. 2005

SERVEIS O ACTUACIONS	BENEFICIARIS 2005	DESPESES EXECUTADA
		ICASS
Serveis residencials		8.794.276,28
Llars residència		7.531.984,79
Programa de col·laboració	522 beneficiaris	7.283.968,60
Pròpies	30 places	248.016,19
Llars amb suport		1.262.291,49
Programa de col·laboració	109 beneficiaris	630.945,99
Subvencions a entitats	73 places	631.345,50
Unitat d'Atenció Especialitzada	104 places	2.356.597,67
Foment a l'associacionisme⁽¹⁾	40 entitats	1.021.337,55
Clubs socials	27 clubs	725.521,47
Serveis prelaborals	10 serveis	1.213.101,41
Total		14.110.834,38

(1) Una entitat pot desenvolupar un o més projectes d'actuació.

5.2.4. Inversió en equipaments especialitzats en l'atenció social de les persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental

Durant l'exercici de 2005 es va continuar amb el finançament del centre propi de Manlleu per un import de 19.059,91 € i es va col·laborar amb una despesa executada de 480.252,85 € en ajuts per a inversions alienes a diverses entitats sense ànim de lucre. A més, s'ha destinat un total de 245.177 €, corresponents a

aportacions dutes a terme mitjançant el Conveni de col·laboració amb les caixes d'estalvi per a la promoció i el foment dels serveis socials.

6. Persones en situació d'exclusió social

L'any 2005, els serveis i les actuacions d'atenció social per a persones en situació d'exclusió social que s'han desenvolupat des de l'ICASS han estat els següents:

6.1. Programa interdepartamental de la renda mínima d'inserció

La renda mínima d'inserció (RMI) és una acció de solidaritat de caràcter universal envers els ciutadans i les ciutadanes amb dificultats econòmiques i socials greus que compleixen els requisits per ser-ne beneficiaris, amb la finalitat que puguin assolir la plena autonomia personal, familiar, econòmica i social.

Mitjançant una tasca de coordinació entre el Departament de Treball i Indústria i el Departament de Benestar i Família, a través de la comissió interdepartamental creada amb aquesta finalitat, es duen a terme un conjunt d'accions destinades a les persones que pateixen processos d'exclusió social a causa de manca o insuficiència de recursos, a les quals s'associen sovint greus dèficits socials.

Aquesta tasca, establerta a través del Programa interdepartamental de la renda mínima d'inserció, sorgit de la iniciativa del Govern de la Generalitat l'any 1990, està regulada des de l'any 1998 pel Decret 306/1998, d'1 de desembre, de desplegament de la Llei 10/1997, de 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció, amb l'objectiu d'ajudar totes aquelles persones o famílies que no tenen prou recursos per atendre les seves necessitats més essencials i, alhora, preparar-les per a la seva inserció o reinserció social o laboral. En comissions interdepartamentals ulteriors s'han establert acords que permeten ampliar els supòsits d'accés a l'RMI.

D'altra banda, el Decret 316/2001, de 20 de novembre, que va entrar en vigor l'1 de gener de 2002, preveu augmentar i modificar la intensitat protectora a favor dels sectors de població usuària amb més dificultats, adaptar l'acció protectora a les circumstàncies familiars i personals, i ajustar l'estratègia d'inserció amb l'objectiu d'aconseguir l'autonomia de les persones.

El conjunt d'accions previstes en l'RMI es fan amb la participació activa de les persones en el seu propi procés de reinserció, amb un tractament global i no solament pecuniari, ja que l'ajuda o la subvenció econòmica està condicionada a la cooperació de la persona beneficiària en les mesures d'inserció previstes en cada cas.

L'import de la prestació bàsica de l'RMI, que es revalora anualment segons el que estableix el Decret 47/1997, de 18 de febrer, i revaloracions posteriors, va quedar fixat per al 2005 en 337,87 € mensuals per a l'RMI bàsica, 45,65 € mensuals per al primer membre addicional, 38,04 € mensuals per al segon i el tercer membres addicionals, i 30,44 € mensuals per als ulteriors membres addicionals.

Per a l'adaptació de l'acció protectora a les circumstàncies familiars i personals, hi ha establerts els complements següents que, com la prestació, són revalorables anualment. Els imports corresponents a l'any 2005 són: 22,82 € mensuals per fill menor de 16 anys, 45,65 € mensuals per fill menor de 18 anys amb discapacitat, 45,65 € mensuals en cas d'unitats familiars monoparentals, 28,16 € mensuals per persones dependents i 11,26 € diaris per membre de la unitat familiar hospitalitzat.

L'RMI, per la seva naturalesa d'actuació integral i el tractament personalitzat de les persones destinatàries, representa, ara per ara, un bon instrument per a la lluita

contra l'exclusió social i per a la reinserció de les persones en el seu entorn comunitari.

L'any 2005 s'han comptabilitzat 5.074 sol·licituds d'ingrés en aquest programa.

Des que va ser aprovada, el juliol de 1990, i fins al 31 de desembre de 2005, s'han registrat un total de 63.970 sol·licituds, de les quals resten vigents en aquesta data un total de 13.080, la qual cosa representa que es dona cobertura a 29.995 persones acollides, entre sol·licitants i beneficiaris.

La despesa efectuada en concepte de prestació econòmica i complements l'any 2005 ha estat de 62.018.846,49 €, amb càrrec al pressupost del Departament de Treball i Indústria.

6.2. Pla d'acció per a la inclusió social a Catalunya 2006-2009

Durant l'any 2005, l'ICASS ha treballat en la confecció del Pla per a la inclusió i la cohesió social a Catalunya (2006-2009). Paral·lelament s'han mantingut trobades amb responsables dels departaments de la Generalitat, de les entitats locals i d'entitats del tercer sector social durant el període de confecció del Pla.

6.3. Programa de prestacions econòmiques de caràcter social per a treballadors del mar

Aquestes prestacions estan destinades als afiliats i als beneficiaris del règim especial de la Seguretat Social dels treballadors del mar, i s'estableixen per pal·liar situacions generals i de necessitat greu que, per elles mateixes, no originen dret a prestació reglamentària de la Seguretat Social o quan el dret reconegut no suposi l'abonament de l'import total de la despesa ocasionada.

Les prestacions econòmiques de caràcter social es poden concedir a aquelles persones amb mancances econòmiques greus, de família, amb malalties, amb deficiències o a aquelles en les quals concorri qualsevol altra circumstància anàloga i que requereixen, per a això, atenció econòmica per a la seva integració social.

Durant l'exercici de 2005 no hi ha hagut convocatòria per a la presentació de noves sol·licituds, però s'han gestionat les que restaven de l'exercici 2004, un total de 36, amb una despesa executada de 18.451,00 €.

6.4. Actuacions de foment d'entitats d'iniciativa social

L'ICASS impulsa el foment d'activitats i projectes dirigits a la informació, l'orientació, la prevenció i la superació de processos de marginació i exclusió social mitjançant la concessió de subvencions a entitats d'iniciativa social que despleguen actuacions en els camps de la lluita contra la pobresa i l'exclusió social. Aquest any s'hi han inclòs actuacions adreçades a dones víctimes de la violència domèstica i als seus fills.

Durant l'any 2005, s'ha subvencionat un total de 90 entitats, amb un pressupost executat d'1.552.172,98 €, i s'ha col·laborat amb ens locals en programes específics adreçats a persones en risc de marginació i d'exclusió social.

Del total de les entitats subvencionades, 60 corresponen a projectes d'atenció a la pobresa i l'exclusió social, 16 corresponen a activitats de residències d'estada limitada i 14 són entitats homologades per efectuar programes derivats de la renda mínima d'inserció.

SERVEIS I ACTUACIONS D'ATENCIÓ SOCIAL PER A PERSONES EN SITUACIÓ D'EXCLUSIÓ SOCIAL			
SERVEIS O ACTUACIONS	BENEFICIARIS,		DESPESA
	AJUDES	DESPESA EXECUTADA	DEPARTAMENT DE
	O ENTITATS	ICASS	TREBALL I INDÚSTRIA⁽¹⁾
Renda mínima d'inserció	29.995		62.018.846,49
Progr. d'ajudes treballadors del mar	36	18.451,00	
Foment d'entitats d'iniciativa social	90	1.552.172,98	
At. pobresa i exclusió social	60	704.541,10	
Residènc. d'estada limitada	16	461.224,90	
Ent. homologades PIRMI	14	386.406,98	
Total sense RMI		1.570.623,98	62.018.846,49

(1) Despesa a càrrec del Departament de Treball i Indústria.

6.5. Inversió en equipaments especialitzats en l'atenció social a persones en situació d'exclusió social

En l'exercici de 2005, s'ha destinat un total de 37.086,82 € per a la millora del centre d'acolliment d'Esplugues de Llobregat.

Cooperació interadministrativa en matèria de serveis socials d'atenció primària i transport adaptat

D'una banda, pel que fa a serveis socials d'atenció primària, el Departament de Benestar i Família ha continuat cooperant amb els ens locals de Catalunya amb el finançament dels recursos integrats a la Xarxa Pública de Serveis Socials. Aquesta cooperació interadministrativa s'ha vehiculat mitjançant convenis de col·laboració amb corporacions locals titulars d'àrees bàsiques de serveis socials –ajuntaments de més de 20.000 habitants i consells comarcals–, per un import de 37.220.744,40 €.

Dins d'aquest import, en concepte de serveis traspassats d'atenció domiciliària, teleassistència i menjadors socials, s'han abonat a les corporacions locals 11.831.670,97 €.

D'altra banda, cal destacar la cooperació amb les corporacions locals, específicament amb els municipis de més de 50.000 habitants i els consells comarcals, en matèria de servei de transport adaptat, per un import de 6.202.138,18 €.

Així mateix, l'aplicació informàtica de gestió i consulta Treball Social Plus (TSplus) s'adreça a treballadors socials, educadors i coordinadors de l'atenció social primària per a la gestió i la consulta dels expedients de l'equip.

El programa es va posar en funcionament l'abril de 2004, i en finalitzar l'any 2005 hi havia 28 àrees bàsiques de serveis socials d'alta en l'aplicació TSplus (24 consells comarcals i 4 ajuntaments). L'any 2005 s'havien introduït 11.714 expedients d'usuaris dels serveis socials d'atenció primària.

ACTUACIONS RELATIVES A LA COOPERACIÓ INTERADMINISTRATIVA EN MATÈRIA DE SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA I TRANSPORT ADAPTAT. 2005	
ACTUACIONS	DESPESA EXECUTADA ICASS
Manteniment de la xarxa d'UBASP: equips bàsics, serveis d'atenció domiciliària per teleassistència, centres d'estada limitada, serveis de menjador	25.389.073,43
Manteniment dels serveis socials d'atenció primària traspassats	11.831.670,97
Total serveis socials d'atenció primària	37.220.744,40
Cooperació amb el servei de transport adaptat	6.202.138,18 (*)

(*) Aquest import inclou les incorporacions de romanents de crèdit de 2004.

Pensions assistencials

1. Actuacions relatives a pensions assistencials

L'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials gestiona un conjunt d'ajudes i prestacions periòdiques de protecció social pública destinades als usuaris que, per diferents circumstàncies, no han cotitzat suficientment en la Seguretat Social i, per tant, no tenen accés al sistema normalitzat de pensions.

L'any 2005, a més de continuar amb la gestió d'aquestes ajudes i prestacions, l'ICASS també ha gestionat la concessió dels ajuts assistencials per a cònjuge supervivent acordats pel Govern de la Generalitat de Catalunya.

1.1. Prestacions no contributives de la Seguretat Social

Les persones majors de 65 anys i les persones amb discapacitat entre els 18 i els 64 anys d'edat a les quals s'hagi reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 65%, que no tinguin recursos propis suficients per a la seva subsistència i que no hagin cotitzat mai en la Seguretat Social, o bé no hi hagin cotitzat el temps suficient per gaudir d'una prestació econòmica de modalitat contributiva, tenen dret a ser perceptores d'una renda de protecció social pública, de modalitat no contributiva, segons la Llei 26/1990, per la qual s'estableixen les prestacions no contributives al Sistema de la Seguretat Social, i el Reial decret legislatiu 1/1994. L'import anual d'aquest tipus de pensió es recull a la Llei de pressupostos generals de l'Estat.

Dels tres tipus de prestacions tipificades, a l'ICASS li correspon la gestió de la pensió no contributiva per invalidesa i de la pensió no contributiva de jubilació.

La gestió de les pensions no contributives a Catalunya està compromesa amb un procés continuat de millora de la qualitat, ja que el seu sistema de gestió s'ajusta als procediments establerts per la norma ISO 9001-2000 i n'obté el certificat corresponent.

1.2. Prestacions de naturalesa no contributiva de la Llei d'integració social dels minusvàlids (LISMI)

En el marc del que preveuen la Llei 13/1982, d'integració social dels minusvàlids, i el Reial decret 383/1984, regulador del sistema especial de prestacions socials i econòmiques per a persones amb discapacitat, correspon a l'ICASS gestionar els subsidis següents:

- Subsidis de garantia d'ingressos mínims: té per objecte garantir la subsistència de les persones amb discapacitat reconeguda d'un grau no inferior al 65%.
- Subsidis per a ajuda de tercera persona: se'n beneficien les persones amb discapacitat reconeguda i que, a causa de la reducció de la seva autonomia personal, necessiten l'assistència d'una tercera persona.
- Subsidis de mobilitat i compensació per despeses de transport: dóna ajut econòmic a les persones amb discapacitat en un grau no inferior al 33% i amb mobilitat reduïda per poder afrontar les despeses de mobilitat i transport derivades de la seva situació especial.

Pel que fa al quart subsidi previst, el d'assistència sanitària i prestació farmacèutica, es dispensa a través dels serveis sanitaris del Sistema de la Seguretat Social.

Els subsidis de garantia d'ingressos mínims i el d'ajuda de tercera persona constitueixen prestacions que cal extingir, ja que es derogaren amb l'entrada en

vigor del sistema de pensions no contributives per invalidesa (disposició addicional novena de la Llei 26/1990, integrada en el Reial decret legislatiu 1/1994). Tanmateix, es continuen gestionant les prestacions de les persones que en tenen reconegut el dret.

1.3. Prestacions de naturalesa no contributiva del Fons d'assistència social (pensions assistencials)

El Programa de pensions assistencials gestionat per l'ICASS permet continuar donant suport econòmic a les persones majors de 65 anys i a les persones entre els 18 i els 64 anys d'edat que tenien reconeguda una pensió assistencial per l'anomenat Fons d'assistència social (Llei de 21 de juliol de 1960), ja derogat.

Les persones que tenen reconeguda aquesta pensió poden sol·licitar el canvi al sistema actual de pensions no contributives per jubilació i invalidesa. Tanmateix, l'any 2004 s'han continuat gestionant les pensions del sistema antic.

1.4. Ajut social per a cònjuge supervivent

Mitjançant l'Acord de Govern de data 1 d'abril de 2003, la Generalitat de Catalunya va establir el Pla d'ajuts complementaris a les pensions de viduïtat, amb l'objectiu de millorar la situació de les persones pensionistes i minimitzar la pèrdua de capacitat econòmica d'aquest col·lectiu, derivada de la diferència entre l'IPC de Catalunya i el de la resta de l'Estat.

Tenen dret a l'ajut totes les persones vídues que perceben una pensió de viduïtat del Sistema de Seguretat Social, que no treballen i que tenen un nivell d'ingressos igual o inferior a 7.600 €. L'ajut té naturalesa de prestació econòmica d'assistència social, consolidable per als exercicis següents i pels imports que es determinin cada any.

La quantia d'aquest ajut, la gestió de la qual correspon a l'ICASS, va ser l'any 2005 d'un màxim de 432 €.

ACTUACIONS RELATIVES A PENSIONS ASSISTENCIALS		
ACTUACIONS	BENEFICIARIS EL 31.12.2005	DESPESES GESTIONADA
Pensions no contributives	62.412	233.052.371,10⁽¹⁾
Jubilació	30.707	106.542.638,08
Invalidesa	31.705	126.509.733,02
Llei d'integr. social del minusvàlid (LISMI)	5.738 ⁽²⁾	8.103.606,85⁽¹⁾
Subsidi garantia ingressos mínims	3.601	7.603.321,39
Subsidi d'ajuda per 3a persona	339	279.098,75
Subsidi mobilitat i despeses transports	476	221.186,71
Assist. sanitària i prestació farmacèutica	2.073	⁽³⁾
Pensions assistencials	1.725	3.090.862,50
Vellea	553	949.512,96
Malaltia	1.172	2.141.349,54
Ajut social per cònjuge supervivent	119.336	49.038.255,93⁽⁴⁾
Total		293.285.096,38

(1) El finançament d'ambdues despeses corre a càrrec dels pressupostos generals de l'Estat.

(2) Un beneficiari de la LISMI pot tenir més d'un subsidi.

(3) Despesa a càrrec del Departament de Salut.

(4) L'any 2005, el complement per cònjuge supervivent és gestionat per la secció pressupostària BE corresponent al Departament de Benestar i Família.

Dinamització de centres propis

1. Consells assessors i de seguiment (CAS)

El Decret 108/1998, de 12 de maig, sobre la participació en els serveis socials, regula la creació dels consells assessors i de seguiment com a òrgans de participació democràtica. L'article 1.1 concreta que, per a tots els serveis socials públics o privats finançats amb fons públics que requereixen un establiment per a la prestació del servei, ha d'existir un consell assessor i de seguiment com a òrgan de participació.

L'any 2005 hi ha 120 consells assessors i de seguiment en actiu.

Els centres que gestiona l'ICASS dins del Departament de Benestar i Família es distribueixen de la manera següent:

Equipaments per a gent gran	96	(80%)
Equipaments per a persones amb discapacitat	24	(20%)
Total	120	

La distribució per territori d'aquests centres és la que es detalla a continuació:

	CENTRES	%
Barcelona	85	70
Girona	8	7
Lleida	14	12
Tarragona	8	7
Terres de l'Ebre	5	4
Total	120	100

Als consells assessors, i d'acord amb l'article 2 del Decret 108/1998, hi participen representants dels professionals del centre, usuaris del servei o els seus representants i membres de l'entitat titular i l'empresa gestora, si escau.

Des de l'ICASS s'ha elaborat el marc de referència i el model del reglament de règim interior de cada centre i tipus de servei, que es complementa amb les aportacions específiques de cada equipament i el model de reglament del CAS, on es concreten les funcions, la composició, els drets i les obligacions dels membres del Consell.

2. Voluntariat en centres assistencials

L'any 2005, tots els centres tenen un grup de voluntariat social. Els objectius generals de l'activitat de voluntariat són els següents:

- Evitar l'aïllament de l'usuari que resta ingressat, mantenint el contacte amb la comunitat.
- Potenciar la capacitat de comunicació i relació de l'usuari amb altres persones al marge de la mateixa institució i les relacions familiars.
- Aconseguir la màxima qualitat de relació social, principalment per a aquelles persones que presenten situacions de carència afectiva o manca de família, oferint resposta a les seves necessitats emocionals i socials.
- Crear espais de dinamització social i comunitària, que trenquin amb la dinàmica de l'atenció institucional.

3. Dia Mundial de l'Alzheimer

Amb motiu del Dia Mundial de la Malaltia d'Alzheimer, el 17 de setembre de 2005, el Departament de Benestar i Família ha organitzat la IX Trobada de Portes Obertes. Aquesta celebració ha tingut com a objectiu retre un homenatge i reconeixement a les persones que pateixen aquesta malaltia, els seus familiars i els professionals que en tenen cura.

Aquest any han tingut un protagonisme important les entitats, les associacions i les federacions de familiars d'Alzheimer de tot Catalunya (AFAS), consistent en:

- Presència de representants de les entitats en l'acte.
- Mostra-exposició del nou cartell i l'eslògan 2005 («L'Alzheimer pot, si tu l'ajudes»).
- Publicació impresa per a la difusió dels actes programats per les diverses entitats amb motiu del Dia Mundial de l'Alzheimer 2005.

Aquest any, l'acte va tenir un increment de participació de més del 15% respecte a la trobada de 2004.

Unitat de Qualitat

L'impuls i la promoció de la millora de la qualitat en el conjunt dels serveis socials de Catalunya s'articula funcionalment en plans de qualitat de l'ICASS. Tal com s'ha fet constar a l'inici de les actuacions estratègiques de l'ICASS, l'aprovació i la posada en marxa del III Pla de qualitat ha estat un dels aspectes més rellevants del 2005. A continuació s'exposen totes les actuacions efectuades durant l'any 2005 corresponents a dos plans de qualitat de l'ICASS: el II Pla de qualitat, que es va prorrogar durant el 2004 i algunes actuacions del qual es van dur a terme el 2005, i el III Pla de qualitat, per al període 2005-2008.

1. Actuacions de millora del II Pla de qualitat de l'ICASS fetes l'any 2005

Diverses actuacions programades per a l'any 2004 no es van poder finalitzar dintre de l'any, per la qual cosa durant l'any 2005 s'han fet les actuacions de millora corresponents a l'any anterior següents:

- Suport a les actuacions de millora de la qualitat de les entitats tutelars: creació de grups de millora i avaluació de necessitats, i anàlisi de propostes de millora d'acord amb els temes detectats com a prioritaris.
- Avaluació prèvia de l'estat de la situació de la qualitat en els diferents àmbits dels serveis socials com a element bàsic per a elaborar el III Pla de qualitat de l'ICASS per als anys 2005-2008.
- Elaboració de documents de suport a la gestió de les llars residència per a persones amb discapacitat derivada de malaltia mental:
 - Indicadors de qualitat.
 - Manual de recomanacions de bones pràctiques.

2. Actuacions de millora del III Pla de qualitat de l'ICASS (2005-2008):

2.1. Actuacions de millora de la qualitat assistencial en els diferents àmbits de serveis socials

- Elaboració del Manual de bones pràctiques en l'assistència a persones amb greus disminucions físiques que viuen en residències assistides.

- Redisseny d'indicadors de qualitat de les entitats tutelars.
- Elaboració del Conjunt mínim de base de dades (CMBD) de persones amb malaltia mental que viuen en llars residència.
- Disseny d'indicadors de qualitat per a les comunitats terapèutiques de persones amb drogodependències.
- Disseny d'indicadors de qualitat per a les llars residència i pisos per a persones amb VIH o sida.
- Suport a la rectificació dels processos d'acollida, estada i comiat dels residents, segons la norma ISO 9001:2000, de la residència assistida de gent gran Mossèn Homs, de Terrassa, de titularitat i gestió pròpia de l'ICASS.
- Inici dels treballs preparatoris per a la certificació ISO 9001:2000 dels processos d'acollida, estada i comiat dels residents de la residència assistida de gent gran de Mataró, de titularitat i gestió pròpies de l'ICASS.

2.2. Actuacions de millora de la qualitat en qüestions transversals

- Grup de treball per a l'estudi i propostes sobre participació ciutadana en els serveis socials.
- Jornada de debat sobre els requisits i l'acreditació de les xarxes en els serveis socials.
- Anàlisi i debat del concepte de qualitat de vida.

2.3. Actuacions de millora de qualitat en la gestió administrativa dels serveis de l'ICASS

- Definició del mapa de processos de l'ICASS i visió dels processos crítics.
- Rectificació conforme a la norma ISO 9001:2000 de la gestió i la tramitació de les pensions no contributives.
- Realització d'una enquesta d'opinió a persones sol·licitants d'una pensió no contributiva.

Gestió de queixes, reclamacions, suggeriments i agraïments

En el transcurs de l'any 2005, s'ha continuat amb la implantació del Model de queixes, reclamacions, agraïments i suggeriments de l'ICASS, basat en la importància de les aportacions dels usuaris i les seves famílies per a la millora dels serveis i les prestacions de la institució.

Pel que fa a les aportacions dels usuaris, en aquest període s'han gestionat un total de 1.016 expedients:

- 666 queixes i reclamacions.
- 22 suggeriments.
- 6 agraïments.
- 173 peticions d'informació.
- 149 consultes referents a temes que són competència d'altres unitats del Departament o d'altres institucions.

A partir d'aquestes dades s'han elaborat les propostes de millora corresponents en informes trimestrals i el recull anual.

També s'han elaborat informes i propostes de millora sobre situacions concretes detectades a través de les reclamacions dels usuaris o familiars i sobre

qüestions plantejades pel Síndic de Greuges respecte a les queixes presentades pels ciutadans davant d'aquesta institució.

Durant el 2005 s'ha consolidat la implantació de l'eina informàtica que es va dissenyar el 2004 per a la gestió i l'anàlisi de queixes, reclamacions, suggeriments i agraïments.

D'altra banda, s'ha continuat la línia de col·laboració amb el Pla de formació del Departament pel que fa al disseny de cursos, amb la finalitat que els professionals del Departament i de la Xarxa de Serveis Socials de Catalunya, d'una banda, puguin gaudir de la percepció de les queixes com una oportunitat de millora, i, de l'altra, disposin de tècniques i elements personals que els facilitin la gestió.

